

Θέματα Αναπηρίας

20 Έφυγε ο Ηλίας Σοφινός...

08 Γολγοθάς για τα άτομα με μη αναστρέψιμες αναπηρίες η επανεξέταση από τις Υγειονομικές Επιτροπές

04 Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013: Μία μεγάλη ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία που δεν πρέπει να χαθεί

Αφιέρωμα

Από τη Ρώμη στη Νίκαια
με αναπηρικό αμαξίδιο -
Η ανάπτυξη μιας
Ευρωπαϊκής Πολιτικής
για την Αναπηρία

τεύχος 05

2006 Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΕΜΠ.ΑΘ.
4702

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ: 2021 ΚΕΜΠ.ΑΘ.
ΚΩΔΙΚΟΣ: 3411

Περιεχόμενα

Ταυτότητα

ΑΘΗΝΑ 2006 **τεύχος 05**
Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος

Editorial	.03
Ανάλυση: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013: Μία μεγάλη ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία που δεν πρέπει να χαθεί . .	.04
Θέσεις: Γολγοθάς για τα άτομα με μη αναστρέψιμες αναπηρίες η επανεξέταση από τις Υγειονομικές Επιτροπές	.08
Συνέντευξη: Παντελή Ι. Καψή - Διευθυντή Εφημερίδας "Τα Νέα"	.10
Βήμα: Δωδεκανησιακός Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες: Ένα φωτεινό παράδειγμα για το αναπηρικό κίνημα	.11
Ιστορίες από το μετρό	.13
Αφιέρωμα: Από τη Ρώμη στη Νίκαια με αναπηρικό αμαξίδιο - Η ανάπτυξη μιας Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αναπηρία	.17
	
"Έφυγε ο Ηλίας Σοφιανός"	.20
Παρουσίαση: Προμήθεια και διάθεση αποκωδικοποιητών ψηφιακής τηλεόρασης σε Άτομα με Αναπηρία	.25
Ευρωπαϊκά - Διεθνή Θέματα: Ετήσια Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία με τη συμμετοχή 37 ευρωπαϊκών χωρών και 250 εκπροσώπων	.29
Συνεργασίες: Τουριστικός Οδηγός για την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην αναψυχή	.31
Η ΕΣΑΕΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	.33
Εκδόσεις: Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τυφλούς του Δ. Λιοδάκη . . .	.38

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - ΕΣΑΕΑ

Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

Διευθύντρια:
Χατζηπέτρου Ανθή

Αρχισυντάκτρια:
Θεωνά Άννα

Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)

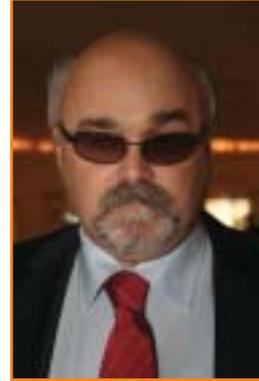
Εκτύπωση:
ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία ΕΣΑΕΑ:
Μυλλέρου 1, 104 36 Αθήνα
Τηλ. 210 - 5238961
Fax: 210 - 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της ΕΣΑΕΑ.

Σε μια κρίσιμη χρονική συγκυρία, με πολλές προκλήσεις και ευκαιρίες για την υλοποίηση των χρόνιων αιτημάτων των ατόμων με αναπηρία, το αναπηρικό κίνημα έχασε ένα πολύτιμο φίλο και συναγωνιστή. Ο Ηλίας Σοφιανός έφυγε από τη ζωή, αφήνοντας πίσω του ένα δυσαναπλήρωτο κενό για την οικογένεια και τους συναγωνιστές του, αλλά και ένα σημαντικό μήνυμα προς όλους όσοι παλεύουν καθημερινά με τα εμπόδια που η ίδια η ζωή βάζει στο δρόμο τους. Ένα μήνυμα που πάντα θα μας συντροφεύει όλους και θα κρατά ζωντανή τη φλόγα ενός ανθρώπου που αγωνίστηκε μέχρι τέλους για ένα καλύτερο αύριο.

Ένα χρόνο μετά την έκδοση του πρώτου τεύχους του περιοδικού "Θέματα Αναπηρίας", οφείλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εσάς που με την αγάπη, την υποστήριξη και τις πολύτιμες παρατηρήσεις σας, βάζετε ένα λιθαράκι για να βελτιωνόμαστε όλο και περισσότερο, ώστε η συλλογική αυτή φωνή των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους να ακουστεί πιο ηχηρή, πιο δυνατή στα αυτιά των αρμοδίων.

Ο δρόμος για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μιας εθνικής, αλλά και ευρωπαϊκής πολιτικής για την αναπηρία είναι μακρύς και δύσβατος, όπως θα διαπιστώσετε ξεφυλλίζοντας τις σελίδες αυτού του τεύχους. Χρειάζεται πολύ κόπο και δρόμο για να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα, που θα αλλάξει ουσιαστικά τις ζωές των ατόμων με αναπηρία. Γι' αυτό και η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία συμμετέχει ενεργά σε όλες τις κρίσιμες διαβουλεύσεις των κέντρων λήψης αποφάσεων.

Καταλύτης για την επίτευξη της ουσιαστικής βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας, είναι η ενσωμάτωση των κριτηρίων της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας στο σχεδιασμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Σημαντικές δράσεις όμως πρέπει να αναπτυχθούν και για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων με την ενεργό συμμετοχή όλων των αρμοδίων φορέων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η εξάλειψη της απίστευτης ταλαιπωρίας των ατόμων με μη αναστρέψιμες αναπηρίες λόγω της επανεξέτασης από τις Υγειονομικές Επιτροπές, η ανάπτυξη μιας επικοινωνιακής σχέσης με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με στόχο την ορθή παρουσίαση των ζητημάτων με αναπηρία μέσα από τα προγράμματα και τις σελίδες τους, αλλά και η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ισότιμη μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης, είναι ζητήματα καίριας σημασίας για να ένα πιο δίκαιο μέλλον για όλους.

Καλή Ανάγνωση.

Γιάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

editorial

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013

Μία μεγάλη ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία που δεν πρέπει να χαθεί!

Του Γιάννη Βαρδακαστάνη

Προέδρου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

1. Εισαγωγή

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) αποτελούν τα μεγαλύτερα αναπτυξιακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποσκοπούν στην επίτευξη οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των κρατών - μελών της. Η Συνομοσπονδία, αντιλαμβανόμενη το ρόλο που αυτά μπορούν να διαδραματίσουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών με αναπηρία, διεκδίκησε την ενεργή συμμετοχή της στη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησής τους. Στο πλαίσιο κατάρτισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013, διαδέτοντας τα άτομα με αναπηρία στα χέρια τους σημαντικά εργαλεία, απαιτούν από την ελληνική Πολιτεία τη μέγιστη δυνατή διάχυση της διάστασης της αναπηρίας στα υπό κατάρτιση Τομεακά και Περιφερειακά Επιχειρησιακά του Προγράμματα.

2. Ιστορική Αναδρομή

2.1 Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994 - 2000, αυξημένη προτεραιότητα δόθηκε στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μέσα από ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων που αφορούσαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος και στη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από την προετοιμασία της χώρας για την ένταξη στην οικονομική και νομισματική ένωση, καθώς και από την υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής. Η συμμετοχή της Συνομοσπονδίας στην πορεία υλοποίησης του Β' ΚΠΣ περιορίστηκε στο ρόλο του παρατηρητή και συνεπώς, οι τυχόν παρεμβάσεις της ήταν άνευ σημασίας. Η πραγματικότητα είναι ότι τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους δεν ωφελήθηκαν στο μέγιστο

στο δυνατό βαθμό από την εφαρμογή του.

2.2 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Την περίοδο 2000 - 2006 μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, η Ελλάδα ενισχύεται με σημαντικούς πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Κύριος σκοπός της διάθεσης αυτών των πόρων ήταν η επίτευξη της υψηλότερης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης της χώρας. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια για επίτευξη πραγματικής σύγκλισης με τις οικονομίες των υπολοίπων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας του 2004. Κύρια έμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση ελλείψεων στην οικονομική και κοινωνική ζωή, κυρίως στους τομείς των υποδομών, της ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων και της παραγωγικότητας. Όσον αφορά

στα άτομα με αναπηρία, υλοποιούνται δράσεις σε τομείς όπως η υγεία, η απασχόληση, η επιχειρηματικότητα, η εκπαίδευση, η πρόνοια κ.α., οι οποίες απευθύνονται αποκλειστικά και μόνο σε αυτήν την πληθυσμιακή ομάδα, δίχως όμως να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις δράσεις που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό. Με αυτόν τον τρόπο αναπαράγεται μια λογική διαχωρισμού που απορρέει από μια ιδεολογική θεώρηση για την αναπηρία, η οποία είναι πλέον παρωχημένη.

Το έτος 2001, το αναπηρικό κίνημα της χώρας διεκδικεί την ενεργή συμμετοχή του στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000 - 2006. Εντέλει, εκπρόσωποί του συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης των 13 Περιφερειακών και των 7 εκ των 11 Τομεακών Επιχειρησιακών του Προγραμμάτων (ήτοι: "Υγεία - Πρόνοια", "Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση", "Ανταγωνιστικότητα", "Οδικόι Άξονες, Λιμάνια, Αστική Ανάπτυξη", "Απασχόληση & Επαγγελματική Κατάρτιση", "Κοινωνία της Πληροφορίας" και "Πολιτισμός"). Επιπρόσθετα, εκπρόσωποι της Συνομοσπονδίας συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου στην Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, καθώς επίσης και στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής και του Γ' ΚΠΣ του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, το οποίο έχει αναλάβει την ευθύνη του συντονισμού ολόκληρου

του αναπτυξιακού προγράμματος.

Μέσα από την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, διαπιστώνεται ότι το κριτήριο της προσβασιμότητας-ζωτικής σημασίας για τα άτομα με αναπηρία, δεδομένου ότι η προσβασιμότητα αποτελεί το κλειδί για την κοινωνική τους ένταξη- δεν εντάσσεται οριζόντια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του, αλλά αντιθέτως αποσπασματικά σε συγκεκριμένες δράσεις. Ο ευρύς αριθμός δράσεων που απευθύνονταν στο γενικό πληθυσμό δεν είχε ως τελικούς ωφελομένους και τα άτομα με αναπηρία.

Συνεπώς, η όλη προσπάθεια που καταβλήθηκε είχε ως στόχο την ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας ως κριτηρίου επιλεξιμότητας σε όλα τα μέτρα των Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, καθώς και τη δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου της ορθής εφαρμογής του. Το αίτημα της ένταξης του κριτηρίου της προσβασιμότητας ως κριτηρίου επιλεξιμότητας στα υλοποιούμενα έργα υποδομών και υπηρεσιών στο πλαίσιο εφαρμογής του Γ' ΚΠΣ, βασίστηκε στο συνταγματικά αναφαίρετο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία για αυτονομία και κοινωνική ένταξη (Άρθρο 21, Παρ. 6 του Αναθεωρημένου Συντάγματος της χώρας). Αποτέλεσμα της όλης προσπάθειας ήταν να ληφθεί σχετική απόφαση στην 4η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Γ' ΚΠΣ (Θεσσαλονίκη, 17 Δεκεμβρίου 2004), η ο-

ποία όμως δεν εφαρμόστηκε.

3. Από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013

3.1 Συγκριτική παρουσία της τρέχουσας και της νέας προγραμματικής περιόδου

Από το 2004 ξεκίνησε η διαδικασία κατάρτισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007 - 2013 που αποσκοπεί στη συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας, που άρχισε με τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης. Οι στόχοι που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 είναι: "Σύγκλιση", "Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα & Απασχόληση", "Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία". Το ΕΣΠΑ πρέπει να συνάδει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005 - 2008, το οποίο υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τη χώρα μας τον Οκτώβριο του 2005. Σύμφωνα με το ΕΠΜ, το ΕΣΠΑ 2007 - 2013 στοχεύει στην ενίσχυση της ανάπτυξης, της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και την προώθηση της πραγματικής σύγκλισης με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αλλαγή της ονομασίας, από "Κοινοτικό" σε "Εθνικό" και από "Πλαίσιο Στήριξης" σε "Πλαίσιο Αναφοράς", υποδηλώνει μια αλλαγή στην έμφαση: από την οικονομική υποστήριξη της Κοινότητας, στη χάραξη Εθνικής

Στρατηγικής. Πέραν της κατάργησης των ΚΠΣ, μια σειρά επιπλέον αλλαγών σε ευρωπαϊκό επίπεδο λαμβάνουν χώρα στη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 με πιο σημαντικές: τη μείωση του αριθμού των Ταμείων από 5 σε 3 (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής), την κατάργηση των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και την παράλληλη ενσωμάτωση των αρχών τους στα αναπτυξιακά προγράμματα 2007 - 2013 των κρατών - μελών, τη μεγαλύτερη συμμετοχή των κοινωνικών και οικονομικών εταιριών στην προετοιμασία και στην παρακολούθηση των αναπτυξιακών τους προγραμμάτων, τη διεύρυνση της αρχής της ισότητας και της μη διάκρισης πέραν του φύλου, την ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Όσον αφορά στις διαφοροποιήσεις του ΕΣΠΑ από το Γ' ΚΠΣ αυτές ενδεικτικά αφορούν: στη μείωση των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από 11 σε 6 (ΕΠ "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη", ΕΠ "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας", ΕΠ "Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα", ΕΠ "Ψηφιακή Σύγκλιση", ΕΠ "Ανθρώπινοι Πόροι", ΕΠ "Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής") και στη μείωση των Περιφερειακών

Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από 13 σε 5 (ΠΕΠ Μακεδονίας Θράκης, ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, ΠΕΠ Κρήτης & Νήσων Αιγαίου, ΠΕΠ Θεσσαλίας, Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας, ΠΕΠ Αττικής). Ο τομέας της εκπαίδευσης θα ενταχθεί στο ΕΠ "Ανθρώπινοι Πόροι". Τα ΠΕΠ θα καλύψουν έναν κοινό

Δύο σημαντικές εξελίξεις δημιουργούν ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον για έντονες διεκδικήσεις εκ μέρους των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών αυτών στη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013. Οι δύο αυτές εξελίξεις αποτελούν ουσιαστικά τον καρπό του κόπου που κατέβαλε την προηγούμενη διετία το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα μέσω του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Πρόκειται για το άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων και οι εκτενείς αναφορές στα άτομα με αναπηρία, στον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Βάσει, λοιπόν, του Αρθρου 16, η οριζόντια ένταξη της αρχής της "μη διάκρισης" και το κριτήριο της "προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία" στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007 - 2013 είναι

Στο Άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων αναφέρεται το εξής:

"Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν την προαγωγή της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των Ταμείων. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης των Ταμείων και, ειδικότερα, της πρόσβασης σε αυτά. Ειδικότερα, η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία αποτελεί ένα από τα κριτήρια που πρέπει να τηρούνται κατά τον καθορισμό επιχειρησιακών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις διάφορες φάσεις υλοποίησης".

κορμό, παρεμβάσεων στις οποίες, πέραν όλων των άλλων, συμπεριλαμβάνονται οι κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, η υγεία και η κοινωνική αλληλεγγύη, που αφορούν άμεσα στα άτομα με αναπηρία.

3.2 Δύο σημαντικά εργαλεία για την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013

πλέον υποχρεωτική. Ότι η Συνομοσπονδία διεκδικούσε κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, υποχρεούται πλέον η ελληνική Πολιτεία να το εφαρμόσει κατά τη νέα. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί πλέον να διασφαλιστεί η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις δράσεις που απευδύνονται στο γενικό πληθυσμό.

Παραδοσιακά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) έχει συν-

δυναστεί με τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και ιδίως με τα άτομα με αναπηρία λόγω της χρηματοδότησης προγραμμάτων που αφορούν σε αυτά. Στον Κανονισμό του ΕΚΤ για τη νέα προγραμματική περίοδο τα άτομα με αναπηρία έχουν έντονη παρουσία. Πιο συγκεκριμένα, στο Άρθρο 2, Παρ. 1 αναφέρεται ότι το ΕΚΤ θα υποστηρίξει πολιτικές των κρατών μελών που στοχεύουν στην επίτευξη της πλήρους απασχόλησης και στην ποιότητα και παραγωγικότητα στην εργασία, στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης ατόμων από τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού στην απασχόληση. Επίσης, στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι το ΕΚΤ θα λάβει υπόψη του τις σχετικές προτεραιότητες και τους στόχους της Κοινότητας που αφορούν στα πεδία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, στην αύξηση της συμμετοχής του οικονομικά ανενεργού πληθυσμού στην αγορά εργασίας, στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού - ιδιαιτέρως εκείνων των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, όπως είναι τα άτομα με αναπηρία. Στο άρθρο 3, τα άτομα με αναπηρία αναφέρονται ρητώς στην 3η προτεραιότητα που αφορά στην κοινωνική ένταξη και στην καταπολέμηση όλων των μορφών διάκρισης στην αγορά εργασίας. Επιπρόσθετα, προβλέπεται η σύνταξη ετήσιας αναφοράς στην οποία θα συμπεριλαμβάνεται μία σύνθεση από την εφαρμογή δράσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ένταξης στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Τέλος, η μεγάλη σημασία

που δίνει το ΕΚΤ στα άτομα με αναπηρία αποδεικνύεται και από το Συνέδριο που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στις 21.09.2006, στις Βρυξέλλες, με θέμα "Αναπηρία και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο" και στην οποία θα συμμετέχει εκπρόσωπος της Συνομοσπονδίας.

3.3 Οι διεκδικήσεις της Συνομοσπονδίας για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους για την κατάρτιση του ΕΣΠΑ 2007 - 2013, η Συνομοσπονδία μέσω των εκπροσώπων της συμμετείχε ενεργά στις συναντήσεις που διοργάνωσε το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και στα Τομεακά και Περιφερειακά Αναπτυξιακά Συνέδρια που διοργάνωσαν τα αρμόδια Υπουργεία και οι Περιφέρειες αντίστοιχα. Οι διεκδικήσεις της Συνομοσπονδίας για την νέα προγραμματική περίοδο εστιάζουν:

- στην οριζόντια ένταξη του κριτηρίου της "προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία" και της αρχής της "μη διάκρισης", δηλαδή στην πλήρη εφαρμογή του Άρθρου 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων,
- στην υιοθέτηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία ως οριζόντιας πολιτικής, δηλαδή στην πλήρη εφαρμογή της 3ης Προτεραιότητας του ΕΚΤ,
- στην υλοποίηση στοχευμένων για τα άτομα με αναπηρία

δράσεων, ανάλογα με την κατηγορία και τη βαρύτητα της αναπηρίας τους.

Η Συνομοσπονδία επιπλέον διεκδικεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, τη συγκρότηση Ειδικής Επιτροπής - Ομάδας, στην οποία να συμμετέχουν και δύο εκπρόσωποι της, η οποία θα είναι αρμόδια για να εξετάσει τον τρόπο της ένταξης του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία στα ΕΠ (Τομεακά και Περιφερειακά) του ΕΣΠΑ, καθώς επίσης και την ανάθεση της εκπόνησης σχετικής μελέτης. Τέλος, στο πλαίσιο του αναβαθμισμένου ρόλου των κοινωνικών εταίρων κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013, η Συνομοσπονδία διεκδικεί τόσο τη δική της συμμετοχή, όσο και των φορέων μελών της, στην υλοποίηση δράσεων που θα αφορούν είτε έμμεσα, είτε άμεσα στα άτομα με αναπηρία.

4. Επίλογος

Η νέα προγραμματική περίοδος 2007 - 2013 διαφαίνεται να είναι πιο ευνοϊκή για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειες αυτών. Η ελληνική Πολιτεία υποχρεούται να εφαρμόσει ό,τι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρεσβεύει για τα άτομα με αναπηρία. Πρέπει να γίνει όμως από όλους αντιληπτό ότι το ΕΣΠΑ αποτελεί μία μεγάλη ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία που δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χαθεί, αφού ενδεχομένως πρόκειται για το τελευταίο μεγάλο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας που στο μεγαλύτερο μέρος του θα χρηματοδοτηθεί από ευρωπαϊκούς πόρους. ■

Γοηγοθάς

για τα άτομα με μη αναστρέψιμες αναπηρίες η επανεξέταση από τις Υγειονομικές Επιτροπές

Ετος 2006. Ανατροπές, αλλαγές, νέες κατευθύνσεις, σημαντικά γεγονότα, όπως η πρωτοβουλία για την υιοθέτηση του νέου συστήματος ταξινόμησης της λειτουργικότητας και της αναπηρίας (ICF) στην Ελλάδα με ένα μεγάλο αλλά. Στην εποχή αυτών των σημαντικών νομοτελειικών αλλαγών, τα άτομα με αναπηρία και ιδιαίτερα με αναπηρία μη αναστρέψιμη, όπως βεβαιώνεται από την επιστήμη, εξακολουθούν να επανεξετάζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα από τις Υγειονομικές Επιτροπές για την εκτίμηση του βαθμού της αναπηρίας τους.

Ο καθείς νοήμων πολίτης προσπαθεί να βρει τον επιθετικό προσδιορισμό που ταιριάζει στο καθεστώς της επανεξέτασης του βαθμού της αναπηρίας εκείνων των ατόμων που η αναπηρία τους είναι μη αναστρέψιμη. Ανάλγητο, αναχρονιστικό, σκοταδιστικό; Όλα ταιριάζουν.

Ουδείς που γνωρίζει την ιστορία του αναπηρικού κινήματος και τους αγώνες του, δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι είναι ένα θέμα που επανειλημμένως έχει τεθεί στο τραπέζι των συζητήσεων του κινήματος με τις εκάστοτε αρμόδιες πολιτικές ηγεσίες.

Πρόκειται για ένα κραυγαλέο θέμα που υπονομεύει σημαντικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί και τείνουν να καταστήσουν τη χώρα μας πιο φιλική στα άτομα με αναπηρία.

Η απίστευτη ταλαιπωρία που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία με την επανεξέτασή τους από τις Υγειονομικές Επιτροπές τέθηκε και πάλι προς συζήτηση σε πρόσφατη συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. με τον Υπουργό Απασχόλησης κ. Σ. Τσιτουρίδη, που δεσμεύτηκε να προχωρήσει σε λήψη μέτρων για την επίλυση του.

Θετική και η απόφαση του Ι.Κ.Α. που κινήθηκε στο πνεύμα των δεσμεύσεων και των δηλώσεων του κ. Τσιτουριδίου. Τόσο όμως η απόφαση του Ι.Κ.Α., όσο και οι δεσμεύσεις του Υπουργού, υστερούν στα ακόλουθα δύο σημεία:

1. απόφαση και δηλώσεις αφορούν έναν περιορισμένο αριθμό κατηγοριών αναπηρίας και αφήνουν έξω μια σειρά κατηγοριών αναπηρίας μη αναστρέψιμων όπως - παραπληγία - τετραπληγία, τυφλότητα, κώφωση, θαλασσαιμία, σακχαρώδη διαβήτης, αιμορροφιλία κ.λ.π.
2. η απόφαση ισχύει για τα άτομα με αναπηρία (όπως προείπαμε ορισμένων κατηγοριών) των οποίων το ποσοστό αναπηρίας είναι 80% και άνω. Ουσιαστικά όμως ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας σε 80% και άνω αποκλείει από την ισχύ του μέτρου το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων με αναπηρία, όπως με σύνδρομο Down, αυτισμό, νοητική υστέρηση, δεδομένου ότι σύμφωνα με τον Κώδικα Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (Κ.Ε.Β.Α.) το ποσοστό που παίρνουν αυτές οι αναπηρίες είναι 67%.

Σε αυτό το σημείο τίθεται το ακόλουθο ερώτημα προς το Ι.Κ.Α. και τον Υπουργό: Για ποιο λόγο δεν συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν την απόφαση κατηγορίες αναπηρίας, οι οποίες είναι αποδεδειγμένα μη αναστρέψιμες;

Το ερώτημα πηγάζει από τις καθημερινές στιγμές ταλαιπωρίας

που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία και οι γονείς τους όταν καλούνται για πολλοστή φορά να βρεθούν μπροστά σε μία Επιτροπή που θα επιβεβαιώσει το δεδομένο. Σε πόσους διαδρόμους υγειονομικών επιτροπών τα άτομα με αναπηρία δεν έχουν νιώσει την καταρράκωση και τον εξευτελισμό της αξιοπρέπειάς τους; Πόσες φορές στους διαδρόμους των Νομαρχιών, γονείς που με τόσο κόπο και αγώνα προσπαθούν να βελτιώσουν τις καθημερινές στιγμές της ζωής των παιδιών τους με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, δεν έχουν νιώσει μέσα σε μία στιγμή να γκρεμίζεται το θάρρος τους και η ελπίδα τους για ένα καλύτερο μέλλον; Είναι αυτές οι στιγμές της επανεξέτασης ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

Αλλωστε, το νέο σύστημα ταξινόμησης της λειτουργικότητας και της αναπηρίας προβλέπει τη χορήγηση Ισόβιας Κάρτας και Κάρτα Μακράς Διάρκειας (για τις περιπτώσεις όπου η αναπηρία δεν έχει κριθεί οριστικά ως μη αναστρέψιμη βάσει της αξιολόγησης και ορίζεται ημερομηνία επανεξιολόγησης). Για ποιο λόγο λοιπόν πρέπει να διαιωνίζεται το ισχύον αναχρονιστικό σύστημα της επανεξέτασης των μη αναστρέψιμων αναπηριών; Για ποιο λόγο πρέπει να διαιωνίζεται το ισχύον σύστημα πιστοποίησης για κατηγορίες αναπηρίας που το νέο σύστημα έχει κρίνει οριστικά ως μη αναστρέψιμες;

Ήδη με την απόφαση του Ι.Κ.Α. και τις δηλώσεις του κ. Τσιτουριδίου, η πολιτεία άνοιξε το δρό-

μο για την αποφυγή της ταλαιπωρίας που χρόνια τώρα βίωναν τα άτομα με αναπηρία. Το ερώτημα είναι γιατί ο δρόμος αυτός σφαλίστηκε για αναπηρίες όπως η παραπληγία-τετραπληγία, η τυφλότητα, η κώφωση, η θαλασσαιμία, ο σακχαρώδης διαβήτης, η αιμορροφιλία κ.λ.π.

Είναι σαφές ότι μέχρι την εφαρμογή του νέου συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης της αναπηρίας, το οποίο όλοι προσδοκούμε ότι θα διασφαλίσει το σεβασμό στην προσωπικότητα του ατόμου με αναπηρία, θα πρέπει να δοθεί οριστική λύση στην ατέρμονη ταλαιπωρία και την ηθική φθορά που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία.

Και δε χρειάζεται τίποτε παραπάνω από μια γενναία πολιτική απόφαση για τη συμπερίληψη όλων των κατηγοριών αναπηρίας που είναι απολύτως μη αναστρέψιμες στη ρύθμιση που προώθησε ο κ. Τσιτουριδίου για Υγειονομική κρίση επί αόριστον.

Κατηγορηματική και η θέση της Συνομοσπονδίας που με δελτίο τύπου της τονίζει την ανάγκη συμπερίληψης των παραπάνω κατηγοριών αναπηρίας στη εν λόγω ρύθμιση, θεωρώντας παντελώς άδικο να μην μπορούν να κάνουν χρήση των πλεονεκτημάτων της άτομα με αναπηρία που έχουν αναπηρία ουσιαστικά εκ γενετής ή και ακόμη άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση, των οποίων η αναπηρία τους είναι απολύτως μη αναστρέψιμη.

Θ.Α. ■

συνέντευξη • συνέντευξη • συνέντευξη • συνέντευξη • συνέντευξη

Παντελής Ι. Καψή

Διευθυντή Εφημερίδας "Τα Νέα"

Τον τελευταίο καιρό η αναπηρία γίνεται όλο και πιο ορατή στην κοινή γνώμη, μέσω των ΜΜΕ. Ποια είναι η δική σας θέση ως προς αυτό το ζήτημα; Προβάλλεται αρκετά η πραγματική διάσταση της αναπηρίας;

Σε μια Πολιτεία όπου η αντιμετώπιση των πολιτών με αναπηρίες αγγίζει τα όρια της αδιαφορίας, είναι ίσως αναμενόμενο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να υστερούν στο πως αντιμετωπίζουν τα ζητήματα αυτά. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει θετικά βήματα, καθώς οι κινητοποιήσεις των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες μας έχουν υποχρεώσει να ξεπεράσουμε κάποια στερεότυπα και να προβληματιστούμε και εμείς για το πώς θα αλλάξουν τα πράγματα.

Ποιος είναι ο τρόπος παρουσίασης της αναπηρίας από τα σύγχρονα ΜΜΕ;

Δεν είναι ενιαίος. Υπάρχουν πολλά μέσα που μένουν προσκολλημένα σε μια ξεπερασμένη λογική φιλανθρωπίας και συμπόνιας που είναι προσβλητική. Όλο και περισσότερο όμως, υιοθετούνται προσεγγίσεις που θέτουν τα προβλήματα στην πραγματική βάση τους - στη βάση δηλαδή της προάσπισης των δικαιωμάτων των πολιτών. Στο

πλαίσιο αυτό, η κριτική που ασκείται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στην ολιγωρία της Πολιτείας και στον ευκαιριακό τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά, αλλά και η κριτική σε απαράδεκτες κοινωνικές συμπεριφορές, όπως για παράδειγμα το παρκάρισμα στις ράμπες, έχει συμβάλει στο να υπάρχει ευρύτερα στην κοινωνία μια καλύτερη κατανόηση των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία. Είναι ασφαλώς ένα πρώτο βήμα για να βελτιωθεί η κατάσταση.

Σύμφωνα με τη νέα διάσταση της αναπηρίας που πρέπει να εγκαθιδρυθεί στις συνειδήσεις του κόσμου, η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ποια είναι η άποψή σας πάνω σ' αυτό;

Συμφωνώ απολύτως.

Ποιος μπορεί να είναι ο ρόλος των συλλογικών οργάνων των δημοσιογράφων, των ιδιοκτητών των μέσων, αλλά και της Πολιτείας, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή απεικόνιση των ατόμων με αναπηρία από τα μέσα;

Θα μπορούσε η ύπαρξη ενός Κώδικα Δεοντολογίας να συνδράμει προς μια πιο θετική στάση των μέσων απέναντι στη αναπηρία;

Τέτοιου είδους συλλογικά όργανα μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση του προβληματισμού και της κατανόησης των εργαζομένων στα μέσα. Στο

πλαίσιο αυτό θα πρέπει ασφαλώς να διευρύνουν την έννοια της επαγγελματικής δεοντολογίας αλλά και να εντοπίζουν τα κρούσματα προκατάληψης.

Ποιος ο ρόλος του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου στο ζήτημα αυτό;

Το ΕΡΣ κουβαλά πολλές αμαρτίες για να μπορέσει να γίνει αποτελεσματικό. Ιδεατά όμως θα έπρεπε να διασφαλίζει και να περιφρουρεί την εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Όταν λέω εκπροσώπηση, εννοώ την εικόνα που προβάλλεται από την τηλεόραση, αλλά και την κάλυψη ειδικών θεμάτων που αφορούν τους πολίτες με αναπηρία. Σε ακραίες περιπτώσεις και με σαφείς προϋποθέσεις, θα μπορούσε να παρέμβει κατασταλακτικά.

Τι θα πρέπει να γίνει στην Ελλάδα ώστε να γίνουν τα ΜΜΕ πιο προσβάσιμα από τα άτομα με αναπηρία;

Να συνειδητοποιήσουμε το πρόβλημα εμείς οι άνθρωποι των μέσων αλλά και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους και τα άτομα με αναπηρία. Θα βοηθούσε ασφαλώς να καθιερώναμε μονίμως διαύλους επικοινωνίας με τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τα άτομα με αναπηρία, γιατί πολλές φορές πολλά πράγματα δεν γίνονται για λόγους αδράνειας ή από έλλειψη κατανόησης. **Θ.Α. ■**

• Δωδεκανησιακός σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες: Ένα φωτεινό παράδειγμα για το αναπηρικό κίνημα

της Άνας Θεωνά
Δημοσιογράφου

Ελληνικά νησιά. Για άλλους αγαπημένος προορισμός για την απόδραση από τη ρουτίνα της πόλης με τους φρενήρεις ρυθμούς, για κάποιους όμως τόπος μόνιμης κατοικίας. Ένας τόπος με μεγάλα προβλήματα, συχνά απροσπέλαστα και διαρκώς διογκούμενα, που καθιστούν την ομαλή διαβίωση απλά μια ουτοπία ή στην καλύτερη περίπτωση ένα όχι και τόσο χειροπιαστό όνειρο. Για τα άτομα με αναπηρία, συχνά ακόμα και τα δημοφιλέστερα τουριστικά θέρετρα, είναι απαγορευτικά κι αυτό διότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν υπάρχει η ανάλογη υποδομή, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή διαμονή και διαβίωσή τους σ' αυτά.

Ένα από τα βασικά συστατικά στοιχεία που μπορούν να διασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων και των διεκδικήσεων του ελληνικού αναπηρικού κινήματος αναφορικά με την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία, είναι αν μη τι άλλο η δραστηριοποίηση των φορέων εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία σε τοπικό επίπεδο. Κι αυτό

γιατί είναι αδήριτη ανάγκη να εισακουστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά αυτή η πληθυσμιακή ομάδα σε όλα τα πεδία της ανθρωπίνης δράσης, από το μείζον ζήτημα της απασχόλησης έως την ομαλή μετακίνηση μέσα στο περιβάλλον που διάγει το άτομο, που θα σημάνουν και τη γένεση σχέσεων υγιούς συνεργασίας με όλους τους αρμόδιους τοπικούς φορείς, για να φτάσουμε τελικά στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, ο οποίος σήμερα αριθμεί περί τα 5000 μέλη, συνιστά ένα σύλλογο - πρότυπο για το αναπηρικό κίνημα, δίνοντας δυναμικό παρόν σε όλες τις διεκδικήσεις των ατόμων με αναπηρία από το Σεπτέμβριο του 1989, οπότε και ιδρύθηκε. Πρόκειται για Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και μπορούν να γίνουν μέλη του άτομα με αναπηρία ανεξαρτήτως φύλου που έ-

χουν ποσοστό αναπηρίας από 40% και άνω, οι οποίοι κατοικούν στο Νομό Δωδεκανήσου.

Στόχος του Συλλόγου είναι η οργάνωση των ατόμων με αναπηρία, η μελέτη, η προβολή, εισήγηση και επίλυση θεμάτων και προβλημάτων που τους απασχολούν. Προκειμένου να επιτευχθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό οι παραπάνω στόχοι του Συλλόγου, ο Σύλλογος συμμετέχει σε ομοσπονδίες περιφερειακού χαρακτήρα, καθώς και στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία. Επιπλέον, έχει αναπτύξει μια ισχυρή σχέση εντατικής συνεργασίας με το Δήμο Ροδίων, στον οποίο έχει συσταθεί από το 1989 γραφείο ατόμων με αναπηρία. Παραρτήματα του Συλλόγου λειτουργούν και στην Κάλυμνο, την Κω, την Κάρπαθο και τη Λέρο.

Οι βασικές δραστηριότητες του Δωδεκανησιακού Συλλόγου συνοψίζονται στην ενημέρωση για την ελληνική νομοθεσία μέσω ειδικού προγράμματος στον Η/Υ, καθώς και την παροχή πληροφοριών και

συμβουλών για τα ζητήματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία. Προς αυτή την κατεύθυνση συμβάλλει και η ιστοσελίδα του συλλόγου, www.dispportal.gr.

Επιπρόσθετα, ο Σύλλογος συμμετέχει στην επιτροπή του Νόμου 2643/98 περί απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία για την τοποθέτηση των μελών του σε θέσεις εργασίας, καθώς και στην υλοποίηση πληθώρας Ευρωπαϊκών Κοινοτικών Προγραμμάτων. Εξέχουσα θέση κατέχει και η διοργάνωση πολιτιστικών, κοινωνικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, ενώ παρέχεται και ενημέρωση για την εργονομική διευθέτηση διαφόρων χώρων διασκέδασης, εργασίας, κτλ. Τέλος, ο Σύλλογος έχει προνοήσει για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία με τη λειτουργία ειδικού λεωφορείου με το σύστημα ΠΟΡΤΑ - ΠΟΡΤΑ, αλλά και ενός ειδικά διαμορφωμένου ταξί για την καλύτερη μεταφορά των ατόμων με αναπηρία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ 2003 -2007

Καταλυτική σημασία για την επίτευξη των στόχων του Συλλόγου έχει η Προγραμματική Σύμβαση που υπεγράφη το Δεκέμβριο του 2003 και ισχύει ως το 2007, η οποία καθορίζει τη συνεργασία ανάμεσα στο Β΄ ΠεΣΥΠ Ν. Αιγαίου (σήμερα Β΄ ΔΥΠε Ν.Α), το ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Δωδεκανήσου, την Αστική Εταιρεία "Ηφαιστός", το Δωδεκανησιακό Σύλλογο ΑμεΑ, το Δήμο Ροδίων και την ΤΕΔΚΔ.

"Στόχος της συνεργασίας που προκύπτει από την προγραμμα-

τική σύμβαση είναι η καλύτερη δυνατή λειτουργία του ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Δωδεκανήσου και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία. Έτσι ανάμεσα στις υπηρεσίες που παρέχονται είναι η φυσικοθεραπεία, εργοθεραπεία και λογοθεραπεία, η ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, σε όποιες περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητη, η πληροφόρηση και ενημέρωση, η μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία και φυσικά η οργάνωση εκδηλώσεων με ψυχαγωγικούς και παιδευτικούς σκοπούς", τονίζει ο Πρόεδρος του ΔΣ του Δωδεκανησιακού Συλλόγου ΑμεΑ, Μανώλης Ζηδιανάκης.

Όσον αφορά στους όρους της σύμβασης, ο κ. Ζηδιανάκης υπογράμμισε τη σημασία της τήρησής τους από όλους τους συμβαλλόμενους ανεξαιρέτως.

"Το Β΄ ΔΥΠε Νοτίου Αιγαίου παραχώρησε το κτίριο όπου στεγάζεται το ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Δωδεκανήσου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του κέντρου έχει το συντονισμό και τη διοίκηση αυτού, ενώ προχώρησε στην προμήθεια επιπλέον εξοπλισμού για τη βελτιστη λειτουργία του. Τόσο η αστική εταιρεία "ΗΦΑΙΣΤΟΣ" όσο και ο σύλλογος μας παραχώρησε στο κέντρο τον εξοπλισμό και το προσωπικό του. Τόσο ο Δήμος Ροδίων όσο και η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Δωδεκανήσου χρηματοδότησαν το σύλλογο μας για την κάλυψη μισθοδοσίας του προσωπικού και για τον εξοπλισμό του κέντρου."

Ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος Ατόμων με Αναπηρία βρίσκεται σε στενή και διαρκή συνεργασία με το Δήμο Ροδίων και τους τοπι-

κούς φορείς, αναπτύσσοντας παράλληλες δράσεις που βελτιώνουν ακόμα περισσότερο τους όρους διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία της περιοχής. Η συνεργασία αυτή αποτελεί πρότυπο, αφού διασφαλίζει την επιτυχία των διεκδικήσεων του εθνικού αναπηρικού κινήματος σε τοπικό επίπεδο. Ο κ. Ζηδιανάκης δήλωσε σχετικά:

"Συνεργαζόμαστε στενά με όλες τις διευθύνσεις και τα τμήματα του Δήμου Ροδίων, για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, σε όλες τις δράσεις μας. Με τη συνεργασία των Τεχνικών Υπηρεσιών τοποθετούνται τα ειδικά σήματα στάθμευσης και η ειδική κίτρινη διαγράμμιση του χώρου έξω από τα σπίτια των ατόμων με αναπηρία στη Ρόδο, ενώ ταυτόχρονα, διάφορες δημοτικές επιχειρήσεις έχουν προσλάβει άτομα με αναπηρία με τη στήριξη προγραμμάτων του ΟΑΕΔ. Επίσης, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι με την ψήφιση νέου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Ρόδου Ν. Δωδεκανήσου (ΦΕΚ 58/τεύχος Β΄/31.01.90 και 543/τεύχος Β΄/03.07.97), συμπεριλήφθηκε Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία στη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Υποστήριξης. Οφείλω να ευχαριστήσω το Δήμο Ροδίων και ιδιαίτερα το Δήμαρχο Ροδίων κ. Γιώργο Γιαννόπουλο για την πλήρη στήριξη του Συλλόγου μας όλα αυτά τα χρόνια. Χωρίς την οικονομική και ηθική υποστήριξή του δε θα είχαμε τα σημερινά αποτελέσματα στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρία, όχι μόνο στη Ρόδο, αλλά και σε όλη τη Δωδεκάνησο."

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εξέχουσα θέση στην ατζέντα των δραστηριοτήτων του Δωδεκανησιακού Συλλόγου ΑμεΑ κατέχει και η υλοποίηση προγραμμάτων πάσης φύσεως, που αποσκοπούν στην καλύτερη ενημέρωση όχι μόνο των ατόμων με αναπηρία, αλλά και των λοιπών συμπολιτών τους, στην εξοικείωση των ατόμων με αναπηρία με τις νέες τεχνολογίες, αλλά και τον επαγγελματικό προσανατολισμό και εν συνεχεία την αποκατάστασή τους. Η ανταπόκριση και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στα μέχρι τώρα υλοποιημένα προγράμματα ήταν αν μη τι άλλο θετική και αποτελεσματική.

Α) Προγράμματα με επίκεντρο την απασχόληση

• HORIZON I & II:

Ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, σε συνεργασία με το Δήμο Ροδίων οργάνωσε ένα κέντρο φυσικοθεραπείας και πραγματοποίησε σεμινάρια σε εκπαιδευτές για ειδικά διαμορφωμένους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, στο πλαίσιο του προγράμματος HORIZON I, ενώ συμμετείχε στην Κοινωνική Πρωτοβουλία "ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ" με τον άξονα HORIZON II. Στους κόλπους του συγκε-

κριμένου προγράμματος, ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος επικεντρώθηκε στην εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων με αναπηρία στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και ειδικών δικτύων, πραγματοποίησε σεμινάρια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης κοινωνικών ομάδων για θέματα αναπηρίας, διεξήγαγε έρευνα με θέμα τις προοπτικές απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και αποτύπωση θέσεων εργασίας στην τουριστική βιομηχανία και εξέδωσε οδηγό επαγγελματικής σταδιοδρομίας για τις απαιτήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων, ενώ αναπτύχθηκαν και δραστηριότητες για τα παιδιά σε τοπικό επίπεδο.

• LEONARDO DA VINCI - CONFORMASS

Μέσω του ευρωπαϊκού προγράμματος αυτού, στο οποίο ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος ΑμεΑ συμμετείχε ως διακρατικός εταίρος, πραγματοποιήθηκαν ενέργειες για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των ατόμων με αναπηρία. Επιπλέον, συγκεντρώθηκε υλικό για την εκπαίδευση προσωπικών βοηθών για τα άτομα με αναπηρία.

• Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ

του Νικόλα Πετρίδαρη

Γράφοντας για τις μετακινήσεις μου με το μετρό, περιγράφω τα μικρά καθημερινά ταξίδια μου μέσα στην πόλη. Δε μιλάω για την Αθήνα, όπως τη γνωρίζει όποιος περιφέρεται πεζός στα πεζοδρόμια και τις διαβάσεις. Αυτή είναι η Αθήνα των άλλων. Για εμένα είναι σχεδόν αδύνατο να γνωρίσω σε βάθος τον εξωτερικό κόσμο που με περιβάλλει. Αυτό συμβαίνει επειδή είμαι χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου και ο μικρόκοσμος μου, μοιάζει σχεδόν εχθρικός απέναντι στα άτομα με κινητική (και όχι μόνο) αναπηρία. Κάθε φορά που χρειάζεται να μετακινηθώ, με το αυτοκίνητο ή το αμαξίδιο (για λεωφορείο ούτε λόγος - οι ράμπες δε λειτουργούν σχεδόν ποτέ) ανακαλύπτω κάτι καινούριο, ιδιαίτερα όταν βρίσκομαι σε δρόμους κεντρικούς. Ίσως αυτό να φαίνεται συναρπαστικό. Ωστόσο, είναι αυτό το ίδιο πράγμα, που με κάνει να αισθάνομαι σαν τουρίστας μέσα στην ίδια μου τη χώρα.

Με το μετρό όλα είναι διαφορετικά. Πρόκειται για ένα νέο μέσο που μου προσφέρει όλες τις διευκολύνσεις, χάρη στις οποίες μπορώ να μετακινούμαι ανεξάρτητος, ζητώντας ελάχιστη βοήθεια από τους περαστικούς ή τους ανθρώπους που με συνοδεύουν. Μιλώντας για διευκολύνσεις δεν αναφέρομαι στα δήθεν προνόμια που μου εξασφαλίζει η ειδική μεταχείριση. Αναφέρομαι σε όλες αυτές τις λεπτομέρειες, που μου δίνουν τη δυνατότητα να αισθάνομαι ότι έχω ίσα δικαιώματα (και υποχρεώσεις) απέναντι στους συμπολίτες μου. Η παρουσία μου σε ένα δημόσιο χώρο (όπως είναι το μετρό) και ο τρόπος με τον οποίο καταφέρνω τελικά να τον αξιοποιήσω αποδεικνύει ότι σε καμιά περίπτωση δε θα έπρεπε να θεωρούμαι πολίτης 2ης κατηγορίας. Αντιθέτως, είμαι ισοτίμος πολίτης μιας "εναλλακτικής" πόλης μέσα

▶ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ

στην πόλη. Το τεχνολογικό επίτευγμα των σύγχρονων συγκοινωνιών είναι στην πραγματικότητα ένα σύστημα μέσα στο οποίο οι άνθρωποι και τα τεχνολογικά μέσα αλληλεπιδρούν και ο ρόλος του σε αυτό το "παιχνίδι" αλληλεπίδρασης είναι σημαντικός.

Τις περισσότερες φορές ταξιδεύω μόνος, επειδή το θέλω, αλλά κυρίως επειδή μπορώ. Καθώς οδηγώ το αμαξίδιο μου στα διάφορα επίπεδα (με τη χρήση του ανελκυστήρα), από και προς την αποβάθρα, έχω την αίσθηση ότι οι άνθρωποι με βλέπουν και μάλλον καταλαβαίνουν ότι δε χρειάζομαι τη βοήθεια τους.

Μερικοί προσφέρονται να με σπρώξουν κατά μήκος του διαδρόμου, αλλά δεν επιμένουν, αφού διαπιστώνουν ότι είμαι ιδιαίτερα εξοικειωμένος με το χώρο. Οι ίδιοι άνθρωποι μου ζητάνε τότε πληροφορίες για τους προορισμούς ή οτιδήποτε άλλο και είμαι περισσότερο από πρόθυμος να τους δώσω απαντήσεις.

Αισθάνομαι χρήσιμος και την ίδια στιγμή αυτοανακηρύσσομαι ο άρχοντας ενός υπόγειου κόσμου. Μοναδική αφορμή για να χάσω την εξουσία μου είναι η συνειδητοποίηση ότι τα καινούρια βαγόνια δεν έχουν ράμπες για τους χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων και συνεπώς θα χρειαστώ και πάλι τη βοήθεια κάποιου. Ρωτάω το γραφείο πληροφοριών και μου εξηγούν ότι έγινε λάθος κατά την παραγγελία των συρμών, αλλά ότι κατά τα άλλα, τα νέα βαγόνια φέρουν στα τζάμια τους το ειδικό αναπηρικό σήμα, επειδή διαθέτουν ειδικό χώρο, στον οποίο ο χρήστης αμαξιδίου μπορεί να προσδεθεί με ειδικές ζώνες, προκειμένου να ταξιδεύει με ασφάλεια. Αναρωπιέμαι φωναχτά: "τι μου χρειάζονται οι ζώνες ασφαλείας, αν δε μπορώ να μπω μόνος μου μέσα στο βαγόνι";

Με το ίδιο παράπονο και με κάπως οργισμένο βλέμμα, παρατηρώ τους συνεπιβάτες μου - άτομα χωρίς καμία, εμφανή τουλάχιστον, αναπηρία να εισβάλλουν μαζικά στο κουβούκλιο του ανελκυστήρα, αφήνοντάς με απέξω. Η ταμπέλα γράφει πως ο ανελκυστήρας πρέπει να χρησιμοποιείται απο-

© ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΕΤΡΟ

© ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΕΤΡΟ

Το 1997, ο Σύλλογος πραγματοποίησε ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούσαν στη χρήση Η/Υ στα 4 μεγαλύτερα νησιά της Δωδεκανήσου (Κω, Κάλυμνο, Κάρπαθο και Πάτμο). Στο ίδιο πλαίσιο, υλοποιήθηκαν το 2000 τα προγράμματα: "Κηροπλαστική" στην Κάλυμνο, "Καλλιέργεια Φυτών" στην Κω και "Ψηφιακή Φωτογραφία" στη Ρόδο.

- **Κ.Π. Equal: Νησιωτική Συμπολιτεία Ισότητας Πρόσβαση**

Στο πλαίσιο αυτό παρήχθησαν από το Σύλλογο, ένας οδηγός προγραμμάτων απασχόλησης και στήριξης των ατόμων με αναπηρία και ένας ειδικός οδηγός εργαλείων συμβουλευτικής για τα άτομα με αναπηρία. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν δύο ημερίδες με τίτλο "Πανευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρία" και "Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για την επιχειρηματικότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες".

- **Σχέδια Δράσης Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών: "Κλεόβουλος"**

Από τον Ιανουάριο 2003 μέχρι τον Ιούνιο του 2004, υλοποιήθηκε το εν λόγω πρόγραμμα, που αφορού-

σε άτομα με αναπηρίες πλην της ψυχικής νόσου, ηλικίας 18-45, με στόχο την παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία, για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Β) Ευρωπαϊκά Προγράμματα

- **"Προς μια πλουραλιστική Ευρωπαϊκή Κοινωνία"**

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, στο οποίο συμμετείχαν ως διακρατικοί εταίροι η Ιταλία και το Βέλγιο, συγκεντρώθηκε υλικό σχετικά με τη νομοθεσία των τριών χωρών κατά των διακρίσεων, για τον τρόπο προσέγγισης της αναπηρίας από τα ΜΜΕ, τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου, αλλά και τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων. Επιπλέον, συντάχθηκε σχετική έκθεση, με τις προτάσεις των τριών χωρών, για την προσβασιμότητα, την εκπαίδευση, την απασχόληση και τις κοινωνικές σχέσεις.

- **"Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες"**

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα με επίκεντρο την εκπαίδευση, στο οποίο συμμετείχαν ως διακρατικοί εταίροι η Ιρλανδία και το Βέλγιο, που ανέπτυξαν τις θέσεις και τις προτάσεις τους για την προσβασιμότητα της εκπαίδευσης από τα άτομα με αναπηρία, χωρίς διακρίσεις.

• ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο του προγράμματος A - pilot Anti Discrimination OMBUDSMAN, ο Δωδεκανησιακός Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες έχει δημιουργήσει μια συμβουλευτική υπηρεσία. Πρόκειται για τον "ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ", που απευθύνεται σε Πολίτες με αναπηρία που έχουν υποστεί εις βάρος τους διακρίσεις σε επίπεδο προσωπικό, επαγγελματικό, κοινωνικό, οικονομικό και αισθάνονται κοινωνικά αποκλεισμένοι.

"Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ" εφαρμόζεται στο πλαίσιο ενός Ευρωπαϊκού διακρατικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG V) που στοχεύει στην άρση των κοινωνικών διακρίσεων και στην προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης όλων των πολιτών.

Στην πιλοτική φάση του προγράμματος, τρεις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες "ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑ-

ΚΡΙΣΕΩΝ" δημιουργήθηκαν σε ισάριθμες ευρωπαϊκές χώρες: - Στην Ελλάδα (Ρόδο), στην Ιταλία (Ρώμη) και στο Βέλγιο (Βρυξέλλες).

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ απευθύνεται σε πολίτες με αναπηρία που θέλουν να καταγγείλουν περιστατικά αρνητικής συμπεριφοράς στο χώρο εργασίας, στην οικογένεια, στις δημόσιες υπηρεσίες, στο σχολείο, στα εστιατόρια, στα ξενοδοχεία, στα σινεμά, στη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, στις κοινωνικές επαφές, σε φορείς παροχής υπηρεσιών.

Αποτελεί σημείο αναφοράς για τα άτομα που επιθυμούν να καταγγείλουν περιστατικά αρνητικής συμπεριφοράς και διάκρισης.

Συγκεκριμένα:

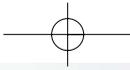
- Παρέχει ψυχολογική στήριξη,
- Παρέχει συμβουλές όσον αφορά στα νομικά, κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα των ατόμων,
- Καθοδηγεί τα άτομα στις αρμόδιες υπηρεσίες και παρέχει στήριξη για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων,
- Αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση θεμάτων που αφορούν περιπτώσεις αρνητικής διάκρισης,
- Προσδιορίζει μηχανισμούς που μπορούν να εμποδίσουν ή να προλάβουν καταστάσεις διακρίσεων. ■

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ

κλειστικά από ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία. Δε με πειράζει καθόλου να μοιράζομαι τον ανελκυστήρα με κάποιον αρτιμελή. Αυτό που με ενοχλεί είναι να βλέπω ανθρώπους να στοιβάζονται ο ένας πάνω στον άλλο, προκειμένου να αποφύγουν τις κυλιόμενες σκάλες ή το επιπλέον περπάτημα ενώ μπορούν να περπατήσουν. Στο τέλος, το μόνο που καταφέρνουν είναι να χαλάνε το ασανσέρ και να μου υπενθυμίζουν με αυτό τον τρόπο ότι κανένα επίτευγμα ή εργαλείο δε μπορεί να κάνει θαύματα όταν ο άνθρωπος το κακομεταχειρίζεται.

Βγαίνοντας στην επιφάνεια φτάνω στο πάρκινγκ και διαπιστώνω ότι οι περισσότερες αναπηρικές θέσεις είναι κατειλημμένες. Αντικρίζοντας αυτή την εικόνα και αν ήμουν αρκετά αφελής ώστε να πιστεύω μόνο ό,τι βλέπω, θα συμπεραίνα ότι στη χώρα μου οι ανάπηροι είναι περισσότεροι από τους αρτιμελείς. Δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν είμαι τόσο ανόητος. Ξέρω ότι είμαι μέρος μιας μειοψηφίας του πληθυσμού ή αλλιώς μιας ευπαθούς κοινωνικής ομάδας. Αυτή η αναμφισβήτητη αλήθεια μου αφήνει περιθώρια να συμπεριφερθώ κατά βούληση. Όταν νιώθω ότι κάποιος καταπατούν τα δικαιώματά μου, έχω τουλάχιστον δύο επιλογές: να γελάσω (ειρωνικά) ή να θυμώσω. Ό,τι και αν αποφασίσω, η δοκιμασία μου δεν τελειώνει εδώ. Λίγο πιο κάτω με περιμένει μια ακόμα δυσάρεστη έκπληξη: το πεζοδρόμιο που βρίσκεται έξω από τον περιφραγμένο χώρο του σταθμού δεν έχει ράμπα. Είμαι υποχρεωμένος να βοητήσω με τις μπροστινές μου ρόδες στην ασφάλτο ή να ζητήσω και πάλι βοήθεια από κάποιο περαστικό, χωρίς δεύτερη σκέψη, καταφεύγω στη βοήθεια.

Όταν επιστρέφω πια στο σπίτι, έχω στη διάθεση μου όλο τον καιρό να αναρωτηθώ. Το μετρό είναι πράγματι προσβάσιμο για τα άτομα με αναπηρία; Τελικά απαντάω ο ίδιος: Και ναι και όχι. Η εν λόγω αντίφαση προκύπτει από τη βιωμένη αναπαράσταση των αντιθέσεων. Από όποια πλευρά και αν το δεις, το μετρό της Αθήνας μοιάζει με ένα κομψό, απωρούμενο πλανήτη, που προς το παρόν παραμένει ασύνδετος με το υπόλοιπο σύμπαν της μεγαλούπολης. Όλο αυτό το σκητικό θα ήταν γοητευτικό, αν ήταν απλά η λεπτομέρεια ενός παραμυθιού. Δυστυχώς όμως, αυτή είναι μια πολύ σημαντική λεπτομέρεια της σκληρής πραγματικότητας που βιώνουν καθημερινά τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα. ■

Ανεβάζουμε το επίπεδο
της **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** των ΕΛΛΗΝΩΝ
σε άλλη κλίμακα.

Ευρυζωνικές Υπηρεσίες

Σταθερή Τηλεφωνία

Internet

ABG TelePassport Visa

Μας συνδέουν ποηλιά!

Μαμά, μπαμπάς, αδέρφια, εγγόνια, ανίψια, φίλοι, γνωστοί, όλοι μας έχουμε αγαπημένα πρόσωπα, όλοι μας θέλουμε να μιλάμε μαζί τους κάθε στιγμή όσο μακριά ή κοντά και να βρίσκονται.

Όλοι μας έχουμε συναδέλφους, συνεργάτες, και πελάτες με τους οποίους θέλουμε να επικοινωνούμε καθημερινά γρήγορα, απλά και πάνω απ' όλα ποιστικά.

Όλοι μας ερχόμαστε κοντά, με την Υπηρεσία Σταθερής Τηλεφωνίας, το Internet, τις Ευρυζωνικές Υπηρεσίες, την ABG TelePassport Visa, την προσωπική εξυπηρέτηση, την κοινωνική φροντίδα και τις πραγματικά χαμηλές χρεώσεις της TelePassport.

Όλοι μας επιλέγουμε την ανθρώπινη εταιρία σταθερής τηλεφωνίας & Internet που ανεβάζει το επίπεδο της επικοινωνίας των Ελλήνων σε άλλη κλίμακα.

Γιατί... όλους εμάς, μας συνδέουν ποηλιά!

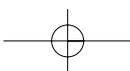
tp 1787 tp VOICESWEB tp WWW tp ABG VISA

Καλέστε στο **13899**
www.telepassport.gr

TelePassport®
TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν ποηλιά

Από τη Ρώμη στη Νίκαια με αναπηρικό αμαξίδιο - Η ανάπτυξη μιας Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αναπηρία

Αυτό το άρθρο είναι απόσπασμα της ομιλίας που έδωσε η Καθ. Lisa Waddington στην εναρκτήρια διάλεξη της ως Πρόεδρος της έδρας του Ευρωπαϊκού Δικαίου της Αναπηρίας του Πανεπιστημίου του Maastricht, Ολλανδία 1 Απριλίου 2005.

(...) Στις 6 Δεκεμβρίου 1993, υποστήριξα επιτυχώς το διδακτορικό μου στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας. Το διδακτορικό μου έφερε το τίτλο "Περισσότερο Ανάπηρος από τους Άλλους. Η Απασχόληση των Ατόμων με Αναπηρία μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Ανάλυση των υπαρχόντων μέτρων και Προτάσεις για Μεταρρύθμιση".

Όταν ξεκίνησα την έρευνά μου στη Φλωρεντία το 1989 η ταξιδιώτησ μου στο αναπηρικό αμαξίδιο, του τίτλου αυτής της διάλεξης, είχε ήδη φύγει από τη Ρώμη, όπου είχε υπογραφεί η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινό-

τητας το 1957, και ταξίδευε για το Λουξεμβούργο όπου η Συνθήκη αυτή θα τροποποιούνταν για πρώτη φορά το 1987 από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (Single European Act). Αυτό το ταξίδι διήρκεσε για την ταξιδιώτη μας περίπου 30 χρόνια. Τη στιγμή που υποστήριζα τη διδακτορική μου διατριβή το 1993, η ταξιδιώτης μας είχε μετακινηθεί στην περιοχή Provinciehuis πάνω από το ποτάμι (...) στο Maastricht, όπου υπογράφηκε η Συνθήκη του Maastricht. Αυτό το ταξίδι κράτησε περίπου 5 χρόνια. 35 χρόνια είχαν ήδη περάσει από τότε που η Συνθήκη της Ρώμης είχε υπογραφεί - χρονικό διάστημα αρκετό και

ικανό για να αναπτυχθεί ένα σημαντικό σώμα πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας και νομολογίας, η οποία συνιστούσε την πολιτική για την αναπηρία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Χρονικό διάστημα αρκετό για την ανάπτυξη ενός σημαντικού σώματος υλικού για το έργο των νέων ερευνητών στα βουνά της Τοσκάνης.

Η καιρίαση πριν το 1999, περιορισμένες νομικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Αναμφίβολα υπήρχε ο απαιτούμενος χρόνος, παρόλα αυτά

Αφιέρωμα

δεν υπήρχε πολιτική βούληση. Η Συνθήκη τέθηκε σε ισχύ το 1993, και πράγματι όλες οι προ Amsterdam Συνθήκες, δεν περιείχαν καμία αναφορά στην αναπηρία. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να είναι δύσκολο για την Κοινότητα να αναπτύξει οποιαδήποτε πολιτική για την αναπηρία κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Οι πρωτοβουλίες που λήφθηκαν για την αναπηρία δεν ήταν καταρχήν δεσμευτικές ή πήραν τη μορφή προγραμμάτων δράσης. Μία πρόταση που πήρε τη μορφή υποχρεωτικής νομοθεσίας και αφορούσε τη μετακίνηση προς το χώρο εργασίας, απέτυχε να υιοθετηθεί.

Τα Προγράμματα Δράσης από το 1974 έως το 1996 ήταν ο στυλοβάτης της πολιτικής για την αναπηρία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Οι βασικοί στόχοι των προγραμμάτων ήταν η προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και καλών πρακτικών και η συμβολή στην ανάπτυξη μιας ευρύτερης πολιτικής για την αναπηρία στην Κοινότητα. Τα Προγράμματα Δράσης έπαιξαν αυτήν την εποχή σημαντικό ρόλο στην ανταπόκριση της Κοινότητας σε θέματα αναπηρίας, γεγονός αντανακλά την περιορισμένη νομική αρμοδιότητα που είχε η Κοινότητα σε αυτόν τον τομέα.

Το πρώτο ευρύ εργαλείο πολιτικής για το θέμα της αναπηρίας που δημιουργή-

θηκε ήταν η Σύσταση και Κατευθυντήρια Γραμμή για την Απασχόληση. Η Σύσταση, που υιοθετήθηκε το 1986, ήταν ένα μη δεσμευτικό κείμενο, το οποίο συμβούλευε τα Κράτη - Μέλη όσον αφορά στη δράση που πρέπει να λάβουν για την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία, ωστόσο δεν έτυχε της αναμενόμενης επιτυχίας.

Το γεγονός αυτό, ίσως έδειξε στην Κοινότητα ότι η επόμενη πρωτοβουλία που θα πρότεινε θα έπρεπε να έχει τη μορφή της Κοινοτικής Οδηγίας. Το 1991 η Κοινότητα πρότεινε μία Οδηγία όσον αφορά στις Ελάχιστες Απαιτήσεις για τη Βελτίωση της Κινητικότητας και της Ασφαλούς Μετακίνησης προς το χώρο Εργασίας των Εργαζομένων με Μειωμένη Κινητικότητα. Αυτή η πρόταση βασίστηκε στο Άρθρο 118α της Συνθήκης που τέθηκε σε ισχύ τότε και που επέτρεπε τη λήψη μέτρων για την προώθηση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων. Το προσχέδιο της Οδηγίας κάλυπτε τρία είδη μετακίνησης προς το χώρο εργασίας: τα δημόσια μέσα μεταφοράς, τα μέσα που παρέχουν οι εργοδότες και τις ειδικές υπηρεσίες μεταφοράς των ατόμων με αναπηρία. Ο σκοπός ήταν να διασφαλιστεί ότι οποιοδήποτε είδος μεταφοράς και αν παρέχεται, αυτό να είναι ασφαλές και σε μικρό παράρτημα της πρότασης δίνονταν αφηρημένες κα-

τευθυντήριες γραμμές ως προς το πώς αυτό μπορεί να επιτευχθεί. Η προτίμηση της Επιτροπής ήταν καθαρά η προσβασιμότητα των δημόσιων μέσων μεταφοράς. Ωστόσο, η Επιτροπή διαισθάνθηκε ότι δεν θα μπορούσε να προτείνει μία οδηγία για την άμεση επίτευξη αυτού του πολύ γενικού στόχου καθώς την ίδια στιγμή η Συνθήκη δεν παρείχε την κατάλληλη νομική βάση. Ως εκ τούτου, πείστηκε να επιλέξει αυτήν την έμμεση διαδρομή. Η αντίδραση των Κρατών - Μελών, μέσω των εκπροσώπων τους στο Συμβούλιο, ήταν φτωχή. Στο σύνολό της αυτή η πρόταση πήγαινε πέρα από το θέμα της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και το άρθρο 118α αντιμετωπίστηκε ως ακατάλληλη νομική βάση. Ως εκ τούτου η πρόταση δεν υιοθετήθηκε.

Στο τέλος του 1993, ως συνέπεια αυτής της έλλειψης επιρροής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η ταξιδιώτης μας στο αναπηρικό αμαξίδιο ίσως είχε βρει τρένο να την πάρει από το Λουξεμβούργο στο Maastricht, αλλά δεν υπήρχε η εγγύηση ότι θα μπορούσε να επιβιβαστεί ούτε στο πιο σύγχρονο βαγόνι της γραμμής - πράγματι μάλλον δε θα μπορούσε. Εάν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της διάβαζε κατά λάθος τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - πριν ή μετά την επικύρωση της Συνθή-

κης του Maastricht - θα αναζητούσε μάταια κάποια αναφορά στην αναπηρία ή στα άτομα με αναπηρία. Και φτάνοντας στο Maastricht, αγαπώντας την πόλη και αποφασίζοντας να κάνει αίτηση για δουλειά εκεί, θα διαπίστωνε ότι δεν υπάρχει καμία νομική προστασία για την αναπηρία.

Η Ευρωπαϊκή πολιτική για την αναπηρία βασισμένη στο κοινωνικό μοντέλο

Μέχρι το 1996 κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι η προσέγγιση της Κοινότητας για την αναπηρία βασιζόταν στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας. Με βάση αυτό το μοντέλο, τα προβλήματα της αναπηρίας είναι αποτέλεσμα της σωματικής ή νοητικής δυσλειτουργίας που έχουν τα άτομα και σε μεγάλο βαθμό δεν σχετίζονται με το περιβάλλον, ενώ αναμένεται να προσαρμοστούν στα δεδομένα της κοινωνίας. Όπου αυτό δεν είναι δυνατό, η κοινωνία παρέχει φιλανθρωπική υποστήριξη για τα άτομα εκείνα που δεν είναι σε θέση να υποστηρίξουν τους εαυτούς του μέσω της απασχόλησης.

Αυτό το μοντέλο μπορεί να έρθει σε αντιδιαστολή με το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία προέρχονται από το ανάπηρο περιβάλλον παρά από το ίδιο το άτομο. Αυτό το μοντέλο υπονοεί ότι η κοινωνία έχει την ευθύνη να προσαρμοστεί στις ανάγκες

των ατόμων με αναπηρία. Στην πιο ακραία του μορφή, αυτό το μοντέλο υποστηρίζει ότι η αναπηρία στο σύνολό της είναι μία κοινωνική κατασκευή.

Το 1996 η Επιτροπή και το Συμβούλιο έκαναν τα πρώτα βήματα προς την ανάπτυξη μιας σφαιρικής πολιτικής για την αναπηρία και αναγνώρισαν το κοινωνικό μοντέλο για την αναπηρία.

Τον Ιούλιο του 1996, η Επιτροπή υιοθέτησε μία Ανακοίνωση για την Ισότητα των Ευκαιριών για τα Άτομα με Αναπηρία. Αυτή ήταν η πρώτη ολοκληρωμένη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που παρήχθη από την Επιτροπή. Εμπνεύστηκε από τους Πρότυπους Κανόνες για την Εξίσωση των Ευκαιριών για τα Άτομα με Αναπηρία του Ο.Η.Ε.. Το κείμενο της Επιτροπής βασίστηκε φανερά στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας και είχε στόχο να δώσει "μία ανανεωμένη ώθηση προς τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας". Η Ανακοίνωση εκτιμήθηκε βαθύτατα εκείνη την περίοδο από τα άτομα με αναπηρία.

Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους, το Συμβούλιο ενέκρινε Ψήφισμα για την Ισότητα των Ευκαιριών για τα Άτομα με Αναπηρία, το οποίο καλούσε τα Κράτη - Μέλη, την Επιτροπή και τις άλλες αρχές της Κοινότητας να λάβουν δράση για την επίτευξη των στόχων αυτών. Ως Ανακοίνωση της Επιτροπής, δεν ήταν δεσμευτικό κείμενο.

Παρά το περιορισμένο νομικό status, αυτά τα δύο κείμενα ήταν άκρως σημαντικά. Χάραξαν την πορεία για τη μετέπειτα εξέλιξη

της πολιτικής και δημιούργησαν το πλαίσιο μέσα στο οποίο οι φορείς της Κοινότητας θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στις νέες δυνατότητες που ανοίχθηκαν από τη Συνθήκη Amsterdam το 1999.

Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Η δεύτερη σημαντική εξέλιξη συνέβηκε επίσης τη δεκαετία του 1990. Το τελευταίο Πρόγραμμα Δράσης, το Helios II, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις δράσεις, δημιούργησε ένα σώμα αντιπροσωπευτικών ΜΚΟ. Αυτό ήταν το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο αποτελούνταν από 24 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις επιλεγμένες από την Επιτροπή. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία ανέπτυξε ένα υψηλό προφίλ κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών του προγράμματος Helios II. Μετά τη λήξη του προγράμματος στο τέλος του 1996, το Φόρουμ συνέχισε να λαμβάνει ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και έγινε ένα ανεξάρτητο σώμα, με δικό του εκλεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο και δικό του καταστατικό. Το ανεξάρτητο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία έχει την εντολή για το ξεκίνημα αγώνα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και συνεργάζεται με την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τους άλλους θεσμούς της Κοινότητας καθώς και με το Συμβούλιο της Ευρώπης. Έδωσε φωνή στα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη.

Έφυγε ο Ηλίας Σοφιανός...

Το βράδυ της Τρίτης 27 Ιουνίου 2006, ο φίλος, συναγωνιστής και σύντροφος Ηλίας Σοφιανός έφυγε από κοντά μας, αφήνοντας πίσω ένα δυσαναπλήρωτο κενό για όσους έσμιξαν τις στιγμές τους με τις δικές του στιγμές. Για όσους τον γνώρισαν πρωτεργάτη στους αγώνες του αναπηρικού κινήματος για την πραγμάτωση των οραμάτων του.

Δυσαναπλήρωτο το κενό του Ηλία για την οικογένεια του και πάνω απ' όλα για την κόρη του Αθηνά, τους στενούς φίλους και συναγωνιστές του, για τους εκατοντάδες που προβληματίστηκαν, αγωνίστηκαν, τραγούδησαν και χόρεψαν μαζί του.

Είναι αδύνατο να αναπτύξει κανείς την πολυετή συνδικαλιστική δράση του Ηλία σε μια κόλλα άψυχο χαρτί.

Ο Ηλίας ήταν ιδρυτικό μέλος της Ε.Σ.Α.μεΑ και διετέλεσε από την ίδρυσή της μέλος του Γενικού Συμβουλίου της. Μέλος της Εκτελεστικής της Γραμματείας διετέλεσε Αντιπρόεδρος, Οργανωτικός Γραμματέας και στις δύο τελευταίες θητείες της Ταμίας.

Ιδρυτικό μέλος και επί τρεις συνε-

Άρθρο 13 της Συνθήκης του Amsterdam και η πρώτη αναφορά στην αναπηρία

Από νομική σκοπιά, η βασική αλλαγή στην πολιτική για την αναπηρία ήρθε με τη Συνθήκη του Amsterdam. Εκείνη η Συνθήκη, για πρώτη φορά συμπεριέλαβε αναφορά στην αναπηρία. Η πρώτη σημαντική αναφορά συνέβηκε στο περιεχόμενο του άρθρου για τη μη - διάκριση γενικά, το οποίο υπάρχει ακόμη στο Άρθρο 13 στην υπάρχουσα Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αυτό το Άρθρο παρέχει στην Κοινότητα τη δυνατότητα να λάβει δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η Κοινότητα έχει τη δυνατότητα να λάβει τέτοιου είδους δράση, που μπορεί να περιλαμβάνει και την υιοθέτηση δεσμευτικής νομοθεσίας, σε όλους τους τομείς.

Οι φορείς της Κοινότητας ανταποκρίθηκαν γρήγορα σε αυτήν τη νέα δύναμη και μέχρι το τέλος του 2000 είχαν υιοθετηθεί δύο Οδηγίες για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η δεύτερη από αυτές, η Οδηγία στον τομέα της απασχόλησης, απαγορεύει τη διάκριση στον τομέα της απασχόλησης για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένης και της αναπηρίας. Ωστόσο, το πιο ενδιαφέρον σημείο από τη σκοπιά της αναπηρίας, είναι το Άρθρο 5 της Οδηγίας που απαιτεί να γίνει εύλογη

προσαρμογή για τα άτομα με αναπηρία.

Το περιεχόμενο της εύλογης προσαρμογής

Το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας αναγνωρίζει ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ αναπηρίας και κοινωνίας μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί η αδυναμία του ατόμου με αναπηρία, και στόχος κάθε εύλογης προσαρμογής είναι η εξάλειψη ή ο περιορισμός των αδυναμιών που προκύπτουν από αυτή την αλληλεπίδραση.

Στον τομέα της απασχόλησης, η αλληλεπίδραση μεταξύ της αναπηρίας του ατόμου, όπως είναι η τύφλωση ή η αδυναμία κίνησης ενός χεριού, και του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος κάποιες φορές μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία εκτέλεσης μιας λειτουργίας ή μιας δουλειάς με το συμβατικό τρόπο. Σκεφθείτε την περίπτωση ενός τυφλού δακτυλογράφου που δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει το συμβατικό υπολογιστή και πληκτρολόγιο. Η αναπηρία συνδέεται με καθετί που μπορεί να οδηγήσει ένα άτομο να αντιμετωπίζει εμπόδια, τα οποία το αποκλείουν από το όφελος μιας ευκαιρίας για απασχόληση που είναι διαθέσιμη στους άλλους που δεν έχουν αναπηρία. Η νομοθεσία κατά των διακρίσεων, όπως η ευρωπαϊκή Οδηγία στον τομέα της απασχόλησης, παραδοσιακά στηρίζεται στην ιδέα ότι το προστατευόμενο χαρακτηριστικό, όπως η φυλή ή το φύλο ή η αναπηρία, σπάνια σχετίζεται με την απόφαση πρόσληψης και

μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπως σε αυτήν του εύλογα απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος επιτρέπεται η άνιση μεταχείριση. Όμως όταν το χαρακτηριστικό της αναπηρίας αγνοείται, όπως με την έλλειψη εύλογης προσαρμογής, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα το άτομο με αναπηρία να μην έχει ίσες ευκαιρίες στην απασχόληση.

Συνεπώς, η απαίτηση για εύλογη προσαρμογή εμποδίζει τον εργοδότη να αρνηθεί σε ένα άτομο με αναπηρία μια ευκαιρία απασχόλησης και ταυτόχρονα να μη λάβει υπόψη του την αναπηρία, ενώ λαμβάνοντας την υπόψη του - όσον αφορά στα καθήκοντα και στην προσβασιμότητα του εργασιακού περιβάλλοντος - δίνει τη δυνατότητα στο άτομο με αναπηρία να μπορέσει να εκτελέσει το έργο του.

Τέτοια ζητήματα συχνά προκύπτουν κατά τη διαδικασία της πρόσληψης. Η απαίτηση για εύλογη προσαρμογή συνεπάγεται ότι όταν συγκρίνεται ένας υποψήφιος για τη θέση με αναπηρία και ένας υποψήφιος χωρίς αναπηρία, ο εργοδότης συγκρίνει τις αναμενόμενες ικανότητες των δύο υποψηφίων με δεδομένο ότι έχουν γίνει οι εύλογες προσαρμογές. Ουσιαστικά, όταν κάνει τη σύγκριση, ο εργοδότης δεν λαμβάνει υπόψη του ότι ίσως το κόστος για να απασχολήσει ένα άτομο με αναπηρία είναι μεγαλύτερο εξαιτίας της ανάγκης για εύλογη προσαρμογή. Μόνο όταν πάει να κάνει την προσαρμογή, θα υπολογίσει αυτό που η Οδηγία περιγράφει ως "δυσανάλογο κόστος", το οποίο ο εργοδότης μπορεί να αρνηθεί να αναλάβει και να μην κάνει τις απαραίτητες τροποποιήσεις. Αυτή είναι η μόνη αποδεκτή δικαιολογία για άρνηση της απαιτούμενης προσαρμογής και το "δυσανάλογο κό-

στος" τριετίες Πρόεδρος της Πανελληνίας Οργάνωσης Συλλόγων Μεσογειακής Αναμίας αγωνίστηκε για την επίτευξη των στόχων της. Ήταν Ιδρυτικό μέλος του Πανελληνίου Συλλόγου Πασχόντων από Μεσογειακή Αναμία και επί πολλά συναπτά έτη Πρόεδρος του.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Συνεδρίου για την ίδρυση Thalassaemia International Federation (T.I.F) , το 1985 στην Αθήνα και ήταν μέλος του έως και το θάνατό του.

Σύμβουλος του Υπουργείου Υγείας για θέματα Μεσογειακής Αναμίας και εκπρόσωπος των ατόμων με αναπηρία σε μια σειρά επιτροπών έκανε το δικό όλων δικό του δικίο.

Το όραμα του για το δίκαιο, τις ευαισθησίες του, το χαμόγελο του και την παιδική του ματιά ο Ηλίας τις αποτύπωσε στα ποιήματά του και τη ζωγραφική του.

Αυτό το πνίξιμο για το άδικο αποτύπωσε σε κάποιους στίχους του: "Στις χούφτες κόμπους δεμένος ο αγώνας. Η ζωή σου ορθόδοξη στις άνισες ευκαιρίες. Ποτέ σου δεν κινήγηρες τιμές και δόξες."

Γιατί αυτό ήταν ο Ηλίας. Χείμαρρος, ποτάμι ορμητικό που άδραξε τη ζωή και την ήπιε ως το μεδούλι της. Γι' αυτή τη ζωή τιμήθηκε και βραβεύθηκε. Τιμήθηκε και βραβεύθηκε για τη συνολική προσφορά του τόσο στην ίδρυση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Θαλασσαιμίας. Στην Ελλάδα τιμήθηκε από τον Παγκόσμιο αυτό Οργανισμό με το βραβείο Γεωργίου Πάνου Εγγλέζου τον Σεπτέμβριο του 1994. Ο Ηλίας είναι ο πρώτος βραβευθείς πάσχοντας μεταξύ επιστημόνων και άλλων προσωπικοτήτων που έχουν βραβευθεί για την προσφορά τους από το T.I.F.

Βραβευμένος πολλάκις από τους Συλλόγους Εθελοντών Αιμοδοτών της Ελλάδας για τη συμμετοχή και συμβολή του στην προώθηση της εθελοντικής αιμοδοσίας που ήταν ένας από τους κυριότερους σκοπούς

της ζωής του. Ακούραστος έως και την τελευταία στιγμή της ζωής του πάλεψε για την καθιέρωση του όρων "άτομο με αναπηρία" και "άτομο με Θαλασσαιμία" και την ίδρυση Κέντρων Μοριακού Ελέγχου στα νοσοκομεία της χώρας.

Για τη συμμετοχή του στην ανάπτυξη της αιμοδοσίας βραβεύθηκε από το Υπουργείο Υγείας. Ανακηρύχθηκε επίτιμος Πρόεδρος του ΠΑΣΠΑ-ΜΑ και του Συλλόγου Μεσογειακής Αναμίας Κέρκυρας από τον οποίο και βραβεύθηκε για τη συνολική προσφορά του στους σκοπούς του.

Τον Ηλία αποχαιρέτισε η οικογένειά του, οι συνάδελφοι, συναγωνιστές και φίλοι, εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας αλλά και πλήθος κόσμου που τον γνώρισε και τον αγάπησε την Πέμπτη, 29 Ιουνίου 2006 στον Ιερό Ναό του Αγίου Κωνσταντίνου, στο Κοιμητήριο του Δήμου Ζωγράφου. Τίποτα όμως δεν σταματά εδώ. Γιατί άφησε πίσω του το πολύτιμο έργο του κι ένα φωτεινό χαμόγελο για να συντροφεύει τους αγώνες όλων μας για ένα καλύτερο αύριο.

Όνειρο ανεξίτηλο του Ηλία ένας κόσμος γεμάτος αγάπη και ευτυχία. Γι' αυτό το όνειρο επέλεξε το δρόμο του αγώνα της διαμαρτυρίας και της τέχνης. Όσοι τον γνώριζαν δεν μπορούν να διαχωρίσουν το δρόμο που επέλεξε να δώσει τη ψυχή του. Αυτή τη ψυχή, την έδωσε όλη, μέσα στους δρόμους του αγώνα, της ποιησης και της ζωγραφικής.

Το φίλο σύντροφο συναγωνιστή κρατάμε μέσα μας και πορευόμαστε με τα δικά του λόγια : " Ζωή από το μηδέν δημιούργησα αγώνες έδωσα και νίκησα".

Στη μνήμη του συντρόφου, φίλου και συναγωνιστή Ηλία Σοφιανού

Για την Ε.Σ.Α.μεΑ.

Ο Πρόεδρος: Ι. ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ
Ο Γεν. Γραμματέας: ΑΡ. ΠΑΝΑΝΟΣ

Αφιέρωμα

Δικαίωμα για ανθρώπινη αξιοπρέπεια

στος" εκτιμάται γενικά με όρους οικονομικών συνεπειών για την υλοποίηση της προσαρμογής.

Η αναπηρική κοινότητα υποδέχτηκε με ιδιαίτερη χαρά την Οδηγία, και ελπίζει ότι θα οδηγήσει σε μείωση του ποσοστού διάκρισης σε βάρος των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και τα μέλη του έχουν υποστηρίξει ότι η Οδηγία για την Απασχόληση πρέπει να συμπληρωθεί με μια πιο γενική Οδηγία, η οποία θα απαγορεύει τις διακρίσεις σε όλους τους τομείς, όπως στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες. Τέτοιου είδους Οδηγίες υπάρχουν ήδη για διακρίσεις λόγω φυλής και εθνικής καταγωγής και για διακρίσεις λόγω φύλου. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία έχει ετοιμάσει ένα προσχέδιο Οδηγίας, το οποίο θα ήθελε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να το χρησιμοποιήσει ως βάση για την πρότασή της. Όμως η Επιτροπή έχει ξεκαθαρίσει ότι η συγκεκριμένη χρονική στιγμή δεν είναι η κατάλληλη για μια τέτοια πρόταση.

Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στην ευρωπαϊκή πολιτική

Μολονότι η Οδηγία για την Απασχόληση είναι η πιο σημαντική νομική εξέλιξη των τελευταίων ετών, ε-

ντούτοις τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας έχουν κάνει επίσης βήματα προς την ανάπτυξη μιας πολιτικής για την αναπηρία, λαμβάνοντας υπ' όψιν την αρχή του mainstreaming.

Η Επιτροπή πρώτη δεσμεύτηκε να εντάξει η ίδια τα θέματα αναπηρίας στους γενικούς τομείς της πολιτικής της Κοινότητας στην Ανακοίνωσή της το 1996, και η δέσμευσή της αυτή έχει επαναληφθεί και σε πολλά άλλα μεταγενέστερα κείμενα πολιτικής της. Ένα ενδιαφέρον παράδειγμα επιτυχούς ένταξης της αναπηρίας έχουμε στο τομέα της πολιτικής για τις μεταφορές.

Πέρα από την ένταξη προϋποθέσεων σε γενικές οδηγίες, το Συμβούλιο των Υπουργών έχει υιοθετήσει μία σειρά μη - δεσμευτικών εργαλείων που αναφέρονται στην ανάγκη ένταξης των θεμάτων αναπηρίας σε επιμέρους τομείς. Αυτά τα μη - δεσμευτικά εργαλεία, καλούν τα Κράτη - Μέλη, την Επιτροπή και σε κάποιες περιπτώσεις και τρίτα μέρη όπως τους Κοινωνικούς Εταίρους να λάβουν δράση για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων με αναπηρία με ποικίλους τρόπους. Τέτοιες πρωτοβουλίες έχουν γίνει σε τομείς όπως η απασχόληση και η κοινωνική ένταξη, ο πολιτισμός, η εκπαίδευση, η Κοινωνία της Γνώσης και ελεύθερη εμποδίων κοινωνία.

Επιστρέφουμε στην ταξιδιωτή μας με αναπηρία. Τώρα έχει φτάσει στη Νίκαια όπου η Συνθήκη, που πρόσφατα τέθηκε σε ισχύ, υπογράφηκε. Διασκέδασε το ταξίδι της στο νέο προσβάσιμο βαγόνι και βρήκε τη μελέτη της για την Ευρωπαϊκή Συνθήκη και τη σχετική νομοθεσία να είναι πιο ικανοποιητική από ότι ήταν στο ταξίδι της προς το Maastricht. Ανακάλυψε ότι στη Νίκαια δεν έγιναν σημαντικές αλλαγές στη Συνθήκη. Ωστόσο, το ταξίδι της δεν ήταν μάταιο, στη Νίκαια είδε την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο Χάρτης βασίζεται στο δικαίωμα για ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αν και είναι ένα μη - δεσμευτικό κείμενο, πρέπει ωστόσο να είναι σεβαστό από τα Κράτη - Μέλη και τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Επιπλέον, το νέο Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο δεν έχει τεθεί ακόμη σε εφαρμογή, ενσωματώνει το Χάρτη.

Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Κοινωνικών Δικαιωμάτων

Στο Χάρτη μπορούν να βρεθούν δύο σαφείς αναφορές στην αναπηρία. Πρώτον, το Άρθρο 21 απαγορεύει κάθε είδους διάκριση για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης της αναπηρίας και γενετικών χαρακτηριστικών. Το πεδίο δράσης αυτού

του Άρθρου εκτείνεται πέρα από την απασχόληση, παρόλο που ο νόμιμος αντίκτυπος του είναι σημαντικά διαφορετικός και σημαντικά μικρότερος με όρους παροχής εύλογων δικαιωμάτων, σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για την Απασχόληση. Αυτό δε θα αλλάξει εάν και όταν το νέο Σύνταγμα τεθεί σε εφαρμογή.

Το Άρθρο 26 του Χάρτη αναφέρεται ρητά στα άτομα με αναπηρία. Βάσει αυτού του Άρθρου η Ένωση πρέπει να αναγνωρίζει και να σέβεται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για οφέλη από μέτρα που διασφαλίζουν την αυτονομία τους, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας. Αυτοί είναι γενικοί στόχοι, και κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι πλέον οι πολιτικές της Ένωσης πρέπει να υπηρετούν τους στόχους αυτούς.

Επίσης, ο Χάρτης περιλαμβάνει ένα αριθμό άλλων διατάξεων, που πιθανότατα είναι εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Αυτές αναφέρονται στην ιατρική θεραπεία, σε πρακτικές ευγονικής, και στο δικαίωμα στην εκπαίδευση, σε παροχές κοινωνικής ασφάλειας και σε κοινωνικές υπηρεσίες.

Προβληματισμένη από τον Χάρτη της Νίκαιας, η ταξιδιώτης μας στο αναπηρικό αμαξίδιο σχεδιάζει τώρα το επόμενο ταξίδι της. Ο προορισμός της είναι ξανά η Ρώμη, όπου τελικά επιτεύχθηκε η συμφωνία για το νέο Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον περασμένο Οκτώβρη. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Σύνταγμα δεν έχει τεθεί ακόμη σε ισχύ - ωστόσο η ταξιδιώτης μας μελετάει

τον οδηγό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ανακαλύψει τι αλλαγές θα πρέπει να υπολογίζει ότι θα γίνουν στο μέλλον.

Το νέο Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υπάρχουν τέσσερα κυρίως σημεία του Συντάγματος, τα οποία σχετίζονται με την αναπηρία: αξίες και στόχοι της Ένωσης, θεμελιώδη δικαιώματα, οι εξουσίες της Ένωσης, και αρχή του mainstreaming.

Το νέο Σύνταγμα ξεκινά στην εισαγωγή του με τις αξίες και τους στόχους της Ένωσης. Ισότητα και μη διάκριση είναι κεντρικές αξίες στις δράσεις της Ένωσης. Βάσει αυτών των στόχων, τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να προσδιορίσουν τις βασικές τους προτεραιότητες για την ευρωπαϊκή νομοθεσία και πολιτική συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων. Σε αυτό το Μέρος δε γίνεται καμία σαφής αναφορά στην αναπηρία.

Δεύτερον, μια κατηγορία διατάξεων μπορεί να εντοπιστεί στο Χάρτη, ο οποίος ενσωματώνεται στο Σύνταγμα και θα γίνει νομικά δεσμευτικό κείμενο όταν το Σύνταγμα επικυρωθεί.

Τρίτον, οι υπάρχουσες αρμοδιότητες της Ένωσης για την αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία που βρίσκεται στο Άρθρο 13 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινοότητας παραμένει στο Σύνταγμα

μα. Δυστυχώς όμως, το ζήτημα της μη - διάκρισης παραμένει ένας τομέας για τον οποίο απαιτείται η ομοφωνία του Συμβουλίου για την υιοθέτηση μέτρων.

Τέλος, η δέσμευση για ένταξη της διάστασης της αναπηρίας υποστηρίζεται στο Μέρος 3 του Συντάγματος, στο οποίο αναφέρεται ότι:

"Προσδιορίζοντας και εφαρμόζοντας πολιτικές και δράσεις... η Ένωση θα πρέπει να στοχεύει στην καταπολέμηση των διακρίσεων" λόγω αναπηρίας, μεταξύ άλλων.

Προς το μέλλον

Η Οδηγία για την Απασχόληση επιτρέπει στα άτομα που νιώθουν ότι έχουν πέσει θύματα διάκρισης λόγω αναπηρίας να προσφύγουν για τη συμπεριφορά των εργοδοτών τους στα δικαστήρια. Η Οδηγία, επίσης, επιτρέπει στις ΜΚΟ και τα εργατικά συνδικάτα να υποστηρίξουν καταγγελίες στα δικαστήρια. Ωστόσο, από την Οδηγία δεν προβλέπεται καμία ανεξάρτητη αρχή παρακολούθησης, και δεν παρέχεται καμία επιπλέον υποστήριξη για αυτούς που προσφεύγουν στη δικαιοσύνη.

Το σύστημα που έχει εγκαθιδρύσει η Οδηγία, έχει ενισχύσει αρκετά το μηχανισμό ατομικών προσφυγών. Όμως τα θύματα διακρίσεων αντιμετωπίζουν μία σειρά εμποδίων, περιλαμβανομένων του οικονομικού και του συναισθηματικού κόστους. Ως συνέπεια έχουμε, πολλά θύματα να μην προσφεύγουν στη δικαιοσύνη, και όταν το κάνουν να είναι πολύ δύσκολο για αυτά να αποδείξουν

Αφιέρωμα

ότι έχουν πραγματικά υποστεί διάκριση. Αυτό το γεγονός σημαίνει ότι αν και η υιοθέτηση της Οδηγίας για την Απασχόληση και η ενσωμάτωσή της στην εθνική νομοθεσία είναι πολύ σημαντικές, και στέλνουν ένα σημαντικό μήνυμα σχετικά με τη μη αποδοχή διακριτικής συμπεριφοράς λόγω αναπηρίας, η αποτελεσματικότητά τους θα περιοριστεί.

Τα επόμενα χρόνια θα δούμε έναν αριθμό προδικαστικών παραπομπών στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που θα απαιτούν ερμηνεία των βασικών διατάξεων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Απασχόληση. Έχουμε δει και Βρετανικά και Αμερικάνικα δικαστήρια να αντιμετωπίζουν τέτοια θέματα και σ' ένα μεγάλο αριθμό αιτούντων δεν τους δόθηκε ούτε καν η δυνατότητα να υποστηρίξουν ότι είναι θύματα διακρίσεων, γιατί τα δικαστήρια αρνήθηκαν ότι αυτοί είναι ανάπηροι. Τέτοιου είδους αποφάσεις θα είναι μία αρνητική εξέλιξη και δε θα συμβάλλει στη διασφάλιση των στόχων της Οδηγίας. Επίσης, προβλέπω ότι θα δούμε παραπομπές στο Δικαστήριο που θα αναζητούν επεξήγηση όσον αφορά στην απαίτηση για εύλογη προσαρμογή.

Κοιτώντας προς το μέλλον φαντάζομαι ότι, παρά τη σημερινή απαίτηση για ομοφωνία βάσει του Άρθρου 13 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και

την απροθυμία της Επιτροπής να προχωρήσει σε μια Οδηγία καταπολέμησης διακρίσεων λόγω αναπηρίας, θα δούμε την υιοθέτηση μιας Οδηγίας σχεδιασμένης για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στον τομέα της πρόσβασης στα αγαθά και τις υπηρεσίες. Ένας αυξανόμενος αριθμός Κρατών - Μελών έχει ήδη τέτοιου είδους νομοθεσία, και συνεπώς η Ευρωπαϊκή Ένωση δε θα μπορέσει να συνεχίσει να αδρανή σε αυτόν τον τομέα για πολύ καιρό ακόμη.

Σε ένα πιο θεμελιώδη επίπεδο, ένας αυξανόμενος αριθμός πανεπιστημιακών και σχολιαστών αμφισβητούν την παρούσα προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ζητούν μια μετάβαση σε αυτό που ονομάζεται "τέταρτη γενιά δικαιωμάτων ισότητας". Τέτοιου είδους δικαιώματα δε βασίζονται σε μια περιορισμένη απαγόρευση των διακρίσεων, που επιβάλλεται από ατομικό δικαστικό αγώνα, αλλά επικεντρώνονται στη σημασία ανάπτυξης δομικών πολιτικών για την προώθηση της ισότητας και την εξάλειψη ανισοτήτων που βιώνουν κάποιες ομάδες πληθυσμού.

Τέλος, σε διεθνές επίπεδο η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία είναι αυτή τη στιγμή υπό διαπραγμάτευση. Αυτή η Σύμβαση, όταν υιοθετηθεί, θα

έχει την ίδια αξία με τη Σύμβαση για την Εξάλειψη των Διακρίσεων σε βάρος των Γυναικών και με τη Σύμβαση για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων. Τα Κράτη - Μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν αναμειχθεί στη διαπραγμάτευση της Σύμβασης, καθώς και το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Ο χρόνος θα δείξει τον αντίκτυπο μιας τέτοιας Σύμβασης μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Φτάνοντας στο τέλος της ομιλίας μου, είναι η κατάλληλη στιγμή να πω κάτι για την Έδρα που το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία δημιούργησε σε Πανεπιστημιακή Σχολή. Αυτή είναι η πρώτη Έδρα Δικαίου της Αναπηρίας στην Ολλανδία και μάλιστα, από όσο γνωρίζω, η πρώτη τέτοια Έδρα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ελπίζω να είναι η πρώτη Έδρα που θα λειτουργήσει ως εστία για πολλές δραστηριότητες στον τομέα του Ευρωπαϊκού και του συγκριτικού δικαίου για την αναπηρία, και αυτό θα βοηθήσει να φέρει κοντά, σε πιο τακτά διαστήματα από ότι συμβαίνει τώρα, τη μικρή αλλά συνεχώς αυξανόμενη ομάδα των πανεπιστημιακών και των εκπαιδευόμενων που δουλεύουν ήδη σε αυτόν τον τομέα. Ελπίζω να είναι οι δραστηριότητες που θα λάβουν χώρα θα έχουν μέγιστο ενδιαφέρον και για την ακαδημαϊκή κοινότητα και για τα μέλη της αναπηρικής κοινότητας. **Θ.Α. ■**

Προμήθεια και διάθεση αποκωδικοποιητών ψηφιακής τηλεόρασης σε ΑμεΑ

του Ευστάθιου Τριανταφύλλου
Πρόεδρου Δ.Σ του ΙΚΠΑ

Οι Υπηρεσίες Ψηφιακής Τηλεόρασης είναι μία σειρά από υπηρεσίες που ενεργοποιούνται κατά βούληση από τον θεατή/χρήστη με χρήση ενός ή περισσοτέρων ειδικών πλήκτρων στο τηλεχειριστήριο. Η απλή θέαση οπτικοακουστικού έργου μπορεί να θεωρηθεί ως η βασική υπηρεσία. Η Προσβασιμότητα στις Υπηρεσίες Ψηφιακής Τηλεόρασης είναι η δυνατότητα ατόμων με κάθε μορφής και κάθε κατηγορίας αναπηρίας να χρησιμοποιούν το σύνολο των υπηρεσιών Ψηφιακής Τηλεόρασης. Το όλο έργο υποστηρίζει την προσβασιμότητα που πρέπει να υπάρχει από το αρχικό στάδιο σχεδιασμού του περιβάλλοντος ιδίως στις συσκευές λήψης, στο σύστημα μετάδοσης ψηφιακών και στο σύστημα παραγωγής. Οι Υπηρεσίες Πρόσβασης (access services) είναι μία ομάδα εξειδικευμένων υπηρεσιών που έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την παροχή στα άτομα με αναπηρία, που ωφελούνται από αυτές, την δυνατότητα να παρακολουθούν οπτικοακουστικά έργα συμμετέχοντας στην ίδια εμπειρία με άλλα μέλη της οικογένειας χωρίς να αισθάνονται αποκλεισμένοι. Με αυτό τον τρόπο η Ψηφιακή τηλεόραση είναι **“η Τηλεόραση για όλους”** και μέσω των αποκωδικοποιητών οι υπηρεσίες πρόσβασης της Ακουστικής Περιγραφής Εικόνας, των Υπότιτλων, των Εκφωνημένων Υπότιτλων και τη χρήση της Νοηματικής Γλώσσας καθιστούν το άτομο με αναπηρία ισότιμο τηλεθεατή.

Στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (ΙΚΠΑ) ανετέθη προ τριμήνου από την Κοινωνία της Πληροφορίας η σχεδίαση και η διαχείριση του έργου. Το ΙΚΠΑ οργάνωσε διεπιστημονική ομάδα από εξειδικευμένους επιστήμονες και μέλη της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) με στόχο την καταγραφή των απαιτούμενων προδιαγραφών και την υποβολή του σχετικού τεχνικού δελτίου. Το έργο αναλαμβάνει την προ-

μήθεια και διάθεση στους δικαιούχους του απαραίτητου εξοπλισμού υποστηρικτικής τεχνολογίας προκειμένου να διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε κατανοησίμο τηλεοπτικό περιεχόμενο. Μετά από την οριοθέτηση κριτηρίων και διαδικασιών αξιολόγησης με τη συνεργασία της ΕΣΑμεΑ θα προσδιοριστούν σε ατομικό επίπεδο τα άτομα κατά κατηγορία αναπηρίας και γεωγραφική περιοχή (τόπο εγκατάστασης του εξοπλισμού) στα οποία

θα παραχωρηθεί ο εξοπλισμός. Ο εξοπλισμός θα έχει τη μορφή συσκευής που δύναται να τοποθετηθεί παράπλευρα στην οθόνη τηλεόρασης και η οποία θα ενσωματώνει ή/και θα συνοδεύεται από τον κατάλληλο διευκολυντή. Ο αποκωδικοποιητής, θα παρεμβάλλεται μεταξύ κεραίας και οθόνης. Ως αναπόσπαστο μέρος του εξοπλισμού θεωρείται και η συσκευή τηλεχειριστηρίου που θα διαθέτει ανάλογα προς την κύρια συσκευή λειτουργικά χαρακτηριστικά.

Θέματα
Αναπηρίας

Ελλείψεις και τεχνικές λύσεις για την κατανόηση τηλεοπτικού περιεχομένου κατά κατηγορία αναπηρίας				
Κατηγορία Αναπηρίας	ΑμεΑ με	Ελλείψεις υποστηρικτικού περιεχομένου που προκαλούν αδυναμία κατανόησης	Διευκολυντές Αναλογικής τηλεόρασης	Διευκολυντές Ψηφιακής τηλεόρασης
I	Προβλήματα ακοής / Κώφωση	Υπότιτλοι Νοηματική γλώσσα	Δεν υπάρχουν. Το περιεχόμενο είναι κατανοητό μόνο όταν το υποστηρικτικό περιεχόμενο (υπότιτλοι, φωνή κλπ) είναι ενσωματωμένο στο κύριο περιεχόμενο.	Αποκωδικοποιητές με δυνατότητα επιλογής του υποστηρικτικού περιεχομένου ανάλογα με το είδος αναπηρίας
II	Προβλήματα όρασης / Τύφλωση	Ακουστική περιγραφή Εκφωνούμενοι υπότιτλοι		
III	Κινητική αναπηρία άνω άκρων / τετραπληγία	Χειρισμοί τηλεχειριστηρίου		
IV	Λοιπές αναπηρίες	Χειρισμοί		Συμβατικοί αποκωδικοποιητές

Ανάλογα προβλήματα βιώνουν τα ΑμεΑ που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες πληροφόρησης μέσω διαδικτύου και με χρήση των ευρυζωνικών υπηρεσιών που διατίθενται σήμερα στην Ελλάδα.

Οι αποκωδικοποιητές, τύπων I, II και III αντίστοιχων προς τις προαναφερθείσες κατηγορίες αναπηρίας, θα διοχετεύουν το εκπεμπόμενο κύριο τηλεοπτικό περιεχόμενο στην οθόνη, υποστηρίζοντας την επιλογή και ενεργοποίηση του υποστηρικτικού περιεχομένου στην κατάλληλη μορφή του, ανάλογα με το είδος αναπηρίας και κατ' επιλογή του χρήστη.

Τα απαραίτητα λειτουργικά χαρακτηριστικά των αποκωδικοποιητών, είναι τα ακόλουθα:

Λειτουργικά χαρακτηριστικά των αποκωδικοποιητών

Οι αποκωδικοποιητές θα επιτρέ-

πουν τη θέαση και κατανόηση τηλεοπτικών προγραμμάτων μέσω μίας σειράς υπηρεσιών που έχουν αποδειχτεί ιδιαίτερα δημοφιλείς στο ευρύ κοινό και προβλέπεται ότι θα αποτελούν μέρος της βασικής προσφοράς των παροχών στο εγγύς μέλλον. Δύο βασικά κριτήρια διαμορφώνουν τις προδιαγραφές των αποκωδικοποιητών:

- α)** οι υπηρεσίες που οι Ραδιοτηλεοπτικοί Οργανισμοί προσφέρουν ή διαφαίνεται ότι θα προσφέρουν στο μέλλον,
- β)** οι ανάγκες της ομάδας στόχου (ΑμεΑ κατηγοριών I,II,III). Οι βασικές προδιαγραφές που κρίνονται απαραίτητες είναι:

Βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά αποκωδικοποιητών για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας

1. Δυνατότητα λήψης περιεχομένου και συνοδευτικών κειμένων είτε μέσω ευρυζωνικών

δικτύων, είτε μέσω ψηφιακής τηλεόρασης (DVB),

2. Δυνατότητα αξιοποίησης Υπηρεσιών Κεντρικής Διανομής Περιεχομένου (Network PVR/VOD related),
3. Βασική Υπηρεσία Θέασης τηλεοπτικού προγράμματος (ήχος, video),
4. Εφαρμογές επιλογής Υπηρεσιών Πρόσβασης που ενεργοποιούνται από το σχετικό πλήκτρο. Για παράδειγμα, οι εφαρμογές θα επιτρέπουν πρόσβαση σε ειδικούς επιλεγόμενους υποτίτλους, ειδικούς επιλεγόμενους εκφωνούμενους υποτίτλους, επιλεγόμενη ακουστική περιγραφή και νοηματική γλώσσα,
5. Ηλεκτρονικός Οδηγός προγράμματος (EPG) που πέραν της πληροφόρησης παρέχει πλοήγηση στα προσφερόμενα προγράμματα. Επίσης παρέχει πρόσβαση σε υπηρεσίες παροχής πρόσθετου περιεχομένου, σε υπηρεσία προειδοποίησης προβολής προγράμματος επιλογής(Ο Ομίλων Ηλεκτρονικός Οδηγός προγράμματος με προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία είναι διευκολυντής που προσαρμόζει περιεχόμενο στην Ελληνική γλώσσα και εκφωνεί τις επιλογές για άτομα με μειωμένη όραση, σύμφωνα με τα πρότυπα DVB),
6. Δυνατότητα ευέλικτου προγραμματισμού τοπικής αποθήκευσης προγραμμάτων (PVR) σε εσωτερικό σκληρό δίσκο. Γενικά ζητούμενη είναι η δυνατότητα δημιουργίας τοπικής βιβλιοθήκης προγραμμάτων με προσβασιμότητα (ανάλογα με το περιεχόμενο 60 ως 120 ώρες περίπου) ώστε να εξασφαλίζεται η

αξιοποίηση του αποκωδικοποιητή και του παραγόμενου προγράμματος κατά τις ώρες που επιθυμεί ο χρήστης,

7. Υπηρεσίες Παροχής Συμπληρωματικών Πληροφοριών για τα μεταδιδόμενα προγράμματα όπως περιλήψεις και άλλα μεταδεδομένα (meta-data) που ενεργοποιούνται με το κατάλληλο πλήκτρο του τηλεχειριστηρίου, π.χ. εφαρμογές Βελτίωσης Περιεχομένου (enhanced TV, interactive TV),

θα είναι προσβάσιμοι από τις τρεις βασικές ομάδες ατόμων με αναπηρία που κατηγοριοποιήθηκαν ανωτέρω (I,II,III). Με βάση τους διευκολυντές χειρισμού που θα καθιστούν όλες τις διεπαφές του συστήματος προσβάσιμες, θα πρέπει να ικανοποιούνται οι ακόλουθες (ειδικές) προδιαγραφές κατά κατηγορία αναπηρίας.

Ζητούμενη είναι η συμβατότητα με τα σχετικά πρότυπα και τις συστάσεις ανεγνωρισμένων Διε-

κασίας και πληροί τα κριτήρια. Η προσφορά καλύπτει

- Την αξιολόγηση, πιστοποίηση και γνωστοποίηση στους ωφελούμενους, των κατάλληλων για κάθε κατηγορία αναπηρίας μοντέλων αποκωδικοποιητών (ΙΚΠΑ),
- Την αποστολή, τοποθέτηση, σύνδεση και αρχικοποίηση του αποκωδικοποιητή στον τόπο μόνιμης κατοικίας του αναπήρου (Προμηθευτές),
- Τη διάθεση υπηρεσιών συντήρησης στα πλαίσια εγγύησης καλής λειτουργίας (Προμηθευτές),
- Τη διάθεση υπηρεσιών επίδειξης προς την ΕΣΑμεΑ για την βέλτιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των αποκωδικοποιητών που διατίθενται στα μέλη της (ΙΚΠΑ & Προμηθευτές).

Ειδικά Λειτουργικά χαρακτηριστικά αποκωδικοποιητών κατά κατηγορία αναπηρίας

Τύπος Αποκωδικοποιητή	Είδος Αναπηρίας	Προδιαγραφές
I	Προβλήματα ακοής / Κώφωση	Αρκούν οι βασικές προδιαγραφές χωρίς να απαιτούνται επιπλέον προσαρμογές.
II	Προβλήματα όρασης / Τύφλωση	Δυνατότητα κατάλληλης προσαρμογής του τηλεχειριστηρίου και όλων των διεπαφών του αποκωδικοποιητή με εκφώνηση στην Ελληνική Γλώσσα. Διαθεσιμότητα ενσωματωμένου συνθέτη ομιλίας στην Ελληνική Γλώσσα για τις ανάγκες πρόσβασης στον Πλοηγό Διαδικτύου, την εκφώνηση του Ηλεκτρονικού Οδηγού Προγράμματος και την εκφώνηση όλων των επιλογών του μενού του αποκωδικοποιητή.
III	Τετραπληγία	Δυνατότητα κατάλληλης προσαρμογής του τηλεχειριστηρίου ώστε να επιτρέπεται ο χειρισμός του αποκωδικοποιητή

8. Ενσωματωμένος Πλοηγός Διαδικτύου (Web Browser) συμβατός με τις τεχνολογίες διαδικτύου που έχουν οριστεί ως οδηγίες από το W3C (π.χ. HTML, XHTML). Επιπλέον, θα πρέπει ο αποκωδικοποιητής να υποστηρίζει και σύνδεση με (ασύρματο ή ενσύρματο) πληκτρολόγιο.

Εκτός από τις βασικές προδιαγραφές που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι αποκωδικοποιητές

θνών Οργανισμών τυποποίησης όπως ETSI, CENELEC, EBU, DVB consortium καθώς και τις σχετικές αποφάσεις εναρμόνισης που έχουν εκδοθεί από την ΕΕ.

Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, το έργο θα διανείμει αποκωδικοποιητές των τύπων που εξυπηρετούν τις αντίστοιχες κατηγορίες αναπηρίας, σε 45.000 περίπου ΑμεΑ των οποίων η αναπηρία έχει πιστοποιηθεί μέσω τις προβλεπόμενης από τον νόμο διαδι-

Ιδιοκτησιακό καθεστώς που θα ισχύσει για τον εξοπλισμό και τις υπηρεσίες κατά την περίοδο εγγύησης

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς του παραχωρούμενου εξοπλισμού θα χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα:

- Κάθε δικαιούχος, δικαιούται ένα και μόνο πακέτο εξοπλισμού και υπηρεσιών που θα διαθέτει τα κατάλληλα λειτουργικά χαρακτηριστικά. Σε περιπτώσεις που απαντάται συνδυασμός αναπήριων στον αυτό δικαιούχο, θα επιδιώκεται η επιλογή εξοπλισμού με τα βέλτιστα λειτουργικά χαρακτηριστικά,
- Ο εξοπλισμός παραχωρείται μετά από αίτημα του ενδιαφερομένου (δικαιούχου), μέσω της διαδικασίας που περιγρά-

φεται στην σχετική ενότητα του παρόντος εγγράφου και των επικαιροποιήσεων που τυχόν θα εκπονηθούν στο μέλλον,

- Ο εξοπλισμός (αποκωδικοποιητές - τηλεχειριστήρια και συνοδές συσκευές), θα ανήκει στην ιδιοκτησία του κύριου του έργου (ΙΚΠΑ) ο οποίος θα παραχωρήσει το δικαίωμα χρήσης του στους δικαιούχους,
- Το ΙΚΠΑ δεν παρέχει οποιαδήποτε εγγυήσεις που σχετίζονται με την γεωγραφική κάλυψη και την ποιότητα του τηλεοπτικού σήματος που εισάγεται στον εξοπλισμό,
- Ο εξοπλισμός προορίζεται να καλύπτει συγκεκριμένες ανάγκες του ατόμου με αναπηρία και του οικογενειακού του περιβάλλοντος. Συνεπώς είναι μη μεταβιβάσιμος και εγκαθίσταται στον τόπο μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου,
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διατηρήσουν τον παραχωρούμενο εξοπλισμό στην άρτια λειτουργική κατάσταση που τον παρέλαβαν και να τηρούν τους συμβατικούς όρους που διέπουν το δικαίωμα χρήσης του εξοπλισμού και της εγγύησης καλής λειτουργίας του,
- Ο εξοπλισμός θα επιστρέφεται στον ιδιοκτήτη του (ΙΚΠΑ) όταν ο δικαιούχος αποφασίσει προς τούτο η εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούσαν την παραχώρηση του εξοπλισμού.

Η Διαδικασία

1. Ο ενδιαφερόμενος - δικαιούχος καταθέτει αίτηση παραχώρησης του εξοπλισμού προς την ΕΣΑμεΑ μέσω του συλλογικού του οργάνου

που είναι εγγεγραμμένος, επισημαίνοντας τα πρόσφατα έγγραφα μέσω των οποίων πιστοποιείται η αναπηρία και το είδος της αναπηρίας του,

2. Η ΕΣΑμεΑ επεξεργάζεται τις πληροφορίες επί των εγγράφων και βάση των κριτηρίων που έχουν διαμορφωθεί από κοινού με το ΙΚΠΑ και υποβάλλει κατάλογο δικαιούχων υποδεικνύοντας το είδος του εξοπλισμού που είναι πρόσφορος για την κατηγορία και το βαθμό αναπηρίας του δικαιούχου,
3. Το ΙΚΠΑ ενημερώνει τη σχετική βάση δεδομένων, ελέγχει την μοναδικότητα του αιτήματος του ενδιαφερομένου και εκδίδει μοναδική βεβαίωση / εξουσιοδότηση που θα επιτρέπει στον δικαιούχο να παραλάβει (επί παρακαταθήκη) τον εξοπλισμό στον τόπο κατοικίας του. Το προαναφερθέν έγγραφο θα αναφέρει τον τύπο του εξοπλισμού που είναι κατάλληλος για το είδος αναπηρίας του δικαιούχου, όπως προσδιορίστηκε από την ΕΣΑμεΑ,
4. Η προαναφερθείσα βεβαίωση, θα αποστέλλεται στον ενδιαφερόμενο, επιτρέποντάς του να επισκεφθεί ο ίδιος ή εκπρόσωπός του, τον προμηθευτή της αρεσκείας του με στόχο να επιλέξει τον εξοπλισμό του αντίστοιχου τύπου,
5. Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδώσει ελεύθερο και εγκατεστημένο τον επιλεγέντα εξοπλισμό, στο χώρο μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου, τηρώντας τις οδηγίες του προαναφερθέντος εγγράφου του ΙΚΠΑ. Στο έγγραφο ο δικαιούχος θα βεβαιώνει ότι κατά την παράδοση, ολοκληρώθηκε η

εγκατάσταση (τοποθέτηση), η ρύθμιση / παραμετροποίηση και η επίδειξη λειτουργίας του εξοπλισμού σε πραγματικές συνθήκες και η παράδοση των εγγράφων / οδηγιών χρήσης και όρων εγγύησης, συντήρησης on-site,

6. Με την ολοκλήρωση της εγκατάστασης, ο προμηθευτής θα προσκομίσει στο ΙΚΠΑ τα απαραίτητα βεβαιωτικά έγγραφα και τα προβλεπόμενα από τον ισχύοντα ΚΒΣ παραστατικά, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία εξόφλησής του.

Μέσα στον Καλοκαίρι θα οργανωθεί ημερίδα με σκοπό την κοινοποίηση των προδιαγραφών και την ευαισθητοποίηση της αγοράς ώστε να δρομολογηθεί το συντομότερο δυνατό η κατασκευή τους. Το έργο το οποίο εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της Ψηφιακής τηλεόρασης είναι απαιτητικό αλλά ταυτόχρονα και πρωτοποριακό. Η μέχρι τώρα καθυστέρηση οφείλεται στο ότι οι συμβατικοί αποκωδικοποιητές είναι ακατάλληλοι για τα άτομα με αναπηρία, στο ότι το Ινστιτούτο έχει υποχρέωση να διασφαλίσει τη λειτουργικότητα των παρεχόμενων αποκωδικοποιητών σε συνέργια με την ΕΡΤ και στο ότι το έργο εντάσσεται στην κοινωνία της πληροφορίας και ακολουθεί όλα τα στάδια ωρίμανσης. Προβλέπεται ότι η διάθεση των καταλλήλων αποκωδικοποιητών θα ξεκινήσει προς τα τέλη Σεπτεμβρίου. Το βέβαιο είναι ότι το έργο αυτό μαζί με τα έργα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης Αναπήρων αναβαθμίζουν την παροχή ποιότητας των υπηρεσιών της πολιτείας προς τους αναπήρους. ■

Ετήσια Γενική Συνέλευση

του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία με τη συμμετοχή 37 ευρωπαϊκών χωρών και 250 εκπροσώπων

Ρώμη, 27 - 28 Μαΐου 2006

Στο λυκόφως δέκα χρόνων σκληρής δουλειάς και δυναμικών διεκδικήσεων, που συνοδεύτηκαν από πολλές και σημαντικές επιτυχίες, πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη στις 27 και 28 Μαΐου 2006 η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, με τη συμμετοχή 37 ευρωπαϊκών χωρών και 250 εκπροσώπων του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος, οι οποίοι ανέλυσαν τις πρακτικές σ' ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων, που επηρεάζουν τις ζωές 50 εκατομ-

υριάτων ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη. Η χώρα μας εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο του Φόρουμ και Πρόεδρο της ΕΣΑμεΑ κ. Γ. Βαρδακαστάνη, ενώ οι αντιπρόσωποι της Ελλάδας στη Γενική Συνέλευση ήταν οι κ.κ. Χρ. Αλεξίου και Χρ. Νάστας, μέλη του Γενικού Συμβουλίου της ΕΣΑμεΑ.

Βασικοί άξονες του γόνιμου διαλόγου ήταν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία, η από - ιδρυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία, τα δικαιώματα των πλέον

ευάλωτων ομάδων των ατόμων με αναπηρία και η Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Επιπλέον, συζητήθηκε και ο εορτασμός της 10ης επετείου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, που ιδρύθηκε το 1996 ως η μόνη ευρωπαϊκή οργάνωση για τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη.

Στο επίκεντρο της Συνέλευσης βρέθηκε το ζήτημα του Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που α-

Ευρωπαϊκά - Διεθνή Θέματα

ποτελούν το κύριο όργανο χρηματοδότησης της ΕΕ με 380 δισεκατομμύρια ευρώ για το χρονικό διάστημα 2007-2013, αλλά και σημαντικό εργαλείο χρηματοδότησης για τις νέες χώρες της ΕΕ και τις χώρες που εμπίπτουν στο στόχο συνοχής αναφορικά με ζητήματα απασχόλησης, υποδομών και υπηρεσιών.

Οι νέοι κανονισμοί για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία, δηλαδή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής εντάσσουν τη διάσταση της αναπηρίας, το κριτήριο της προσβασιμότητας, αλλά και την εμπλοκή και συμμετοχή των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία στην εφαρμογή και παρακολούθηση. Τα κράτη - μέλη ήδη εξετάζουν τα εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα και είναι σημαντικό οι οργανώσεις για τα άτομα με αναπηρία να εμπλέκονται στο διάλογο, ώστε να διασφαλιστεί η προτεραιότητα των θεμάτων που αφορούν τα άτομα με αναπηρία.

τομα με αναπηρία.

Επιπλέον, στη Γενική Συνέλευση παρουσιάστηκε, προκειμένου να λάβει επίσημη έγκριση, το νέο πρόγραμμα εργασιών και ο προϋπολογισμός του Φόρουμ για το διάστημα 2006-2007. Το πρόγραμμα που δημιουργήθηκε με γνώμονα τις βασικές προτεραιότητες του αναπηρικού κινήματος, διαμορφώθηκε στη συνάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου στη Βιέννη (24-25 Φεβρουαρίου 2006) και παρουσιάστηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 15 Μαρτίου, ώστε να εξασφαλιστεί η επιχορήγηση για το 2006-2007.

Δέκα χρόνια μετά την ίδρυσή του, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία γιορτάζει τις μεγάλες επιτυχίες της περασμένης δεκαετίας και υπογραμμίζει τις προκλήσεις του μέλλοντος, τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Υπό αυτό το πρίσμα, τέθηκε προς συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων η στρατηγική του Φόρουμ, αλλά και η δημιουργία μιας κεντρικής διακήρυξης για τα δέκα χρόνια του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος και τη μελλοντική πολιτική του ατζέντα.

Εν όψει της όγδοης και τελευταίας συνεδρίασης της ad hoc Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τη διαπραγμάτευση μιας Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία τον Αύγουστο στη Νέα Υόρκη, εξετάστηκε η πιθανότητα υιοθέτησης ενός κείμενου θέσης του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία.

Εμφαση δόθηκε στον ορισμό και τη διευκρίνιση των ζητημάτων που απασχολούν τα άτομα με πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, τα οποία θα συμπεριληφθούν σε ένα κείμενο θέσης, με στόχο αυτό ν' αποτελέσει και τη βάση για διαπραγματεύσεις με την ΕΕ και τα Ηνωμένα Έθνη.

Τέλος, εξέχουσα θέση στο τραπέζι του διαλόγου είχε και η υιοθέτηση ενός κεντρικού κειμένου πολιτικής σχετικά με την από-ιδρυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία, καθώς επίσης και την αυτόνομη διαβίωση, το οποίο θα βασίζεται στο έργο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Γιάννης Βαρδακαστάνης, με αφορμή τη 10η επέτειο από την ίδρυση του Φόρουμ, δήλωσε:

"Ξεκινήσαμε το έργο μας με μια επιτυχημένη εκστρατεία, η οποία κατέληξε στη συμπερίληψη της πρώτης αναφοράς της αναπηρίας στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συνθήκη του Amsterdam 1997). Κλείνουμε αυτήν τη δεκαετία με μια ακόμα μεγάλη επιτυχία, που δεν είναι άλλη από την ενσωμάτωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της προσβασιμότητας στο Γενικό Κανονισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων. Η σύνδεση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης με αυτές τις θεμελιώδεις αξίες θα αλλάξει τις ζωές εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία, που αποτελούν ένα ζωτικό κομμάτι της κοινωνίας, με ίσα δικαιώματα με τους λοιπούς συμπολίτες μας". Θ.Α. ■

Τουριστικός Οδηγός

για την ισότιμη
πρόσβαση των
ατόμων με
αναπηρία στην
αναψυχή

**Συνεργασία Ε.Σ.Α.μεΑ. με Himalaya
Travel και Εκδόσεις Έκκεντρο**

© APF

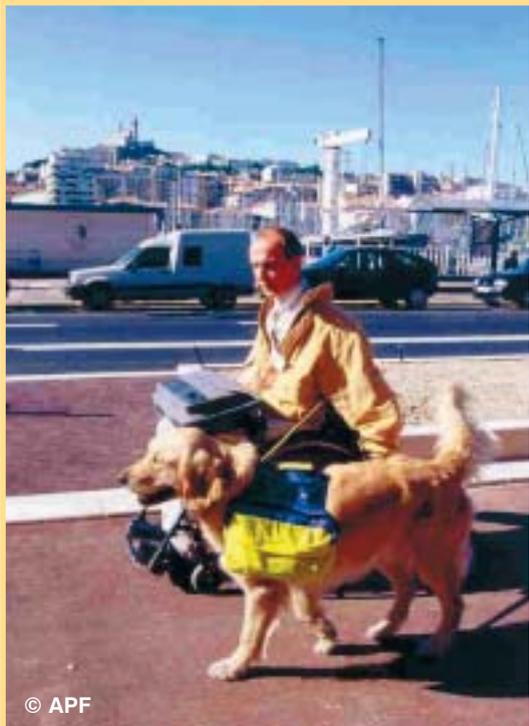
Πάνω από το 10-12% του ελληνικού πληθυσμού παρουσιάζει σήμερα μία ή περισσότερες αναπηρίες, ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 37.000.000. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας και Εργασίας της Γερμανίας, πάνω από το 50% του συνόλου των ατόμων με αναπηρία πραγματοποιεί μετακινήσεις τόσο για επαγγελματικούς, όσο και για ψυχαγωγικούς λόγους και μάλιστα συνοδευόμενο κατά μέσο όρο από 1,56 άτομα, γεγονός που ανεβάζει το παραπάνω πλήθος στα 58.000.000 άτομα.

Παρά το γεγονός ότι ο παραπάνω αριθμός είναι ιδιαίτερα ελκυστικός στην βιομηχανία του Τουρισμού, ειδικά αν συυπολογισθούν και άτομα με παρόμοιες ανάγκες με αυτές των ατόμων με αναπηρία, όπως οι ηλικιωμένοι ή οι οικογένειες με παιδιά σε καρότσι, η πλειοψηφία των παροχών τουριστικών υπηρεσιών της χώρας μας εξακολουθεί να μη λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού και να μην αντιλαμβάνεται τη σημασία του "Τουρισμού για όλους", μιας προσέγγισης που απολαμβάνει μεγάλης αναγνώρισης και αποδοχής από τις προηγμένες ευ-

ρωπαϊκές οικονομίες.

Ο "Τουρισμός για όλους" εστιάζει στο γεγονός ότι καθένας - ανεξάρτητα από το αν έχει ή όχι κάποια αναπηρία ή γενικότερο πρόβλημα κινητικότητας - πρέπει να μπορεί να ταξιδεύσει προς και από μια χώρα, μέσα στη χώρα και σε οποιαδήποτε τοποθεσία ή εκδήλωση που θα επιθυμούσε να επισκεφθεί, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται σε πρόσφατη έκθεση του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας και Εργασίας της Γερμανίας. Επιπλέον, στους Πρότυπους Κανόνες για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με

Συνεργασίες

© APF

αναπηρία που ψήφισε το 1993 η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τους οποίους υιοθέτησε και η χώρα μας με το Νόμο 2430/96, όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για την αναψυχή και άθληση των ατόμων με αναπηρία.

Στο πλαίσιο αυτό και με δεδομένο ότι στη χώρα μας η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, σε συνεργασία με την εταιρεία HIMALAYA TRAVEL και τις εκδόσεις ΕΚΚΕΝΤΡΟ, σχεδιάζει την έκδοση του πρώτου τουριστικού οδηγού στην ελληνική και αγγλική γλώσσα με τίτλο "ΙΣΟΤΙΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΨΥΧΗ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2006 - 2007".

Στόχος του οδηγού είναι να συγκεντρώσει, να καταγράψει και

να προωθήσει τόσο στο ελληνικό, όσο και στο ευρωπαϊκό κοινό, αξιόπιστη πληροφόρηση που ενδιαφέρει τα άτομα με αναπηρία αλλά και τους λοιπούς πιθανούς πελάτες με παρόμοιες ανάγκες όπως οι ηλικιωμένοι και οι οικογένειες με μικρά παιδιά σε καρότσι, αναδεικνύοντας τις επιλογές μετακίνησης για επαγγελματικούς αλλά και ψυχαγωγικούς λόγους, που μπορούν να έχουν στην καθημερινότητά τους και στον ελεύθερο χρόνο τους στην Ελλάδα.

Πιο συγκεκριμένα, ο οδηγός θα περιλαμβάνει πληροφόρηση για χώρους που ικανοποιούν τις ανάγκες πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία (ξενοδοχεία, μέσα μαζικής μεταφοράς, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, αθλητικές εγκαταστάσεις, χώρους αναψυχής, διασκέδασης και ψυχαγωγίας, κτλ), αλλά και χρήσιμες πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος, όπως νοσοκομεία, κέντρα αποκατάστασης, υπηρεσίες, δήμους, εταιρίες επισκευής

βοηθημάτων και τοπικούς φορείς / σωματεία ατόμων με αναπηρία.

Η Συνομοσπονδία επιδιώκει την υποστήριξη όλων των αρμόδιων φορέων στο εγχείρημα αυτό, ώστε να διασφαλιστεί αφενός μεν η αξιοπιστία των στοιχείων, με συνεχή επικαιροποίησή τους στο πέρασμα του χρόνου, αφετέρου δε η ενθάρρυνση ενός ιδιαίτερα μεγάλου και ελκυστικού τμήματος του πληθυσμού να αξιοποιεί το εθνικό τουριστικό προϊόν στο μέγιστο δυνατό βαθμό και αν μη τι άλλο ισότιμα με τους λοιπούς συμπολίτες του.

Τα ειδικά ερωτηματολόγια που θα συντελέσουν αποφασιστικά στην κατάρτιση του Οδηγού, έχουν ήδη αποσταλεί σε ικανό αριθμό επιχειρήσεων και φορέων, ενώ μπορεί κανείς να τα προμηθευτεί από τα γραφεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Μυλλέρου 1, δος όροφος, Αθήνα). **Θ.Α. ■**

Η ΕΣΑ.ΜΕ.Α παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

Νόμος 2643/98: Ανακοίνωση του πρώτου πίνακα μοριοδότησης για την Περιφέρεια Αττικής και Νήσων

Ο Ν.2643/98 περί απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία αποτελεί το μοναδικό όπλο στα χέρια των ατόμων με αναπηρία, προκειμένου να κερδίσουν ισότιμη μεταχείριση με τους υπόλοιπους συμπολίτες τους στον ζωτικής σημασίας τομέα της απασχόλησης. Ωστόσο, η μέχρι τώρα πλημμελής εφαρμογή του, δημιουργεί μεγάλη ανασφάλεια στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, που αν και αποτελούν το 10% του πληθυσμού της χώρας, υφίστανται τη διακριτική μεταχείριση και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής.

Οι αδικαιολόγητες καθυστερήσεις των διαδικασιών ολοκλήρωσης της προκήρυξης των θέσεων του άρθρου 3 (δημόσιος τομέας)

του Ν.2643/98 του έτους 2004, καθώς και της δημοσίευσης της προκήρυξης των θέσεων του άρθρου 2 (ιδιωτικού και ευρύτερου δημόσιου τομέα) για τα έτη 2004 και 2005, αιτήματα για τα οποία η Ε.Σ.Α.ΜΕ.Α. ασκεί επί μακρόν ισχυρές πιέσεις, οδήγησαν στην αποχή των εκπροσώπων της Συνομοσπονδίας από τις Επιτροπές του άρθρου 9 και από την Κεντρική Επιτροπή του Ν.2643/98, αλλά και σε μια συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας της Συνομοσπονδίας με τον Υπουργό Απασχόλησης κ. Σ. Τσιτουρίδη.

Στη συνάντηση, όπου τέθηκαν εκτενώς τα προβλήματα που προκύπτουν από την πλημμελή εφαρμογή του νόμου, ο Υπουργός δεσμεύτηκε για την ανάρτηση των αποτελεσμάτων της προκήρυξης των θέσεων του άρθρου 3 (δημόσιος τομέας) του Ν.2643/98 του έτους 2004, μέχρι τις 15 Ιουνίου 2006, για τη δημοσίευση της προκήρυξης των θέσεων του άρθρου 2 του Ν. 2643/98 μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 2006, καθώς επί-

σης μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 2006 να δημοσιευτούν οι προκηρύξεις των θέσεων του στενού δημόσιου τομέα και των θέσεων για τους τυφλούς τηλεφωνητές αλλά και για την άμεση συγκρότηση Επιτροπής για την κατάρτιση ειδικού νόμου για την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία, στην οποία θα συμμετέχουν δύο εκπρόσωποι της Ε.Σ.Α.ΜΕ.Α., ενώ θα υπάρχει και ανάλογη επιστημονική υποστήριξη.

Οι επίμονες και επίπονες προσπάθειες άσκησης πίεσης από πλευράς της Ε.Σ.Α.ΜΕ.Α. για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των προκηρύξεων του Ν.2643/98, μετά τη συνάντηση με τον Υπουργό Απασχόλησης κ. Σ. Τσιτουρίδη απέδωσαν τους πρώτους καρπούς.

Έτσι, στις 16 Ιουνίου 2006, ανακοινώθηκε ο πρώτος πίνακας μοριοδότησης των προστατευομένων του Ν.2643/98 για την Περιφέρεια Αττικής και Νήσων από την Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής και Νήσων του Ο.Α.Ε.Δ., σύμφωνα με

το αρ. 11§ 5 του Ν. 3227/9-2-04 "Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλες διατάξεις".

Κατά του πίνακα πρώτης μοριοδότησης και εντός 10 ημερών από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης στον τύπο είναι δυνατή η υποβολή αιτήσεων θεραπείας (ενστάσεων) ενώπιον των αρμόδιων υπηρεσιών του ΟΑΕΔ (Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής και Νήσων, Πειραιώς 52, ΤΚ 10436 Τμήμα Απασχόλησης.)

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα από τα γραφεία του ΟΑΕΔ, αλλά και την ιστοσελίδα του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, www.yrakr.gr

Κατάρτιση καταλόγου από την Ε.Σ.Α.μεΑ. με όλα τα αναλώσιμα υλικά και τεχνικά βοηθήματα των ατόμων με αναπηρία που πρέπει να υπαχθούν σε μειωμένο ΦΠΑ 9%

Τα προβλήματα που απορρέουν από την ανεπαρκή ικανοποίηση των λειτουργικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, που είναι αναμφίβολα άρρηκτα συνδεδεμένα με τη διασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος, έθεσε η Ε.Σ.Α.μεΑ. υπόψη του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών Π. Δούκα με επιστολή της στις 8 Μαΐου 2006, ζητώντας παράλληλα συνάντηση μαζί του για ενδελεχή ανάλυση

των επιπτώσεων του Φ.Π.Α. που επιβάλλεται στα αναλώσιμα υλικά και τα τεχνικά βοηθήματα, είδη πρώτης ανάγκης για τα άτομα με αναπηρία.

Με την εξέλιξη της φαρμακευτικής έρευνας, αλλά και των τεχνολογικών μεθόδων θεραπείας εξομαλύνονται σε αρκετά μεγάλο βαθμό τα εμπόδια που συναντούν τα άτομα με αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις στην προσπάθειά τους να λειτουργούν σε καθημερινή βάση αυτόνομα και κατά τον ίδιο τρόπο με τους υπόλοιπους συμπολίτες τους.

Ελλείπει όμως ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής, που συνεπάγεται λήψη ειδικών μέτρων για τη διασφάλιση δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα άτομα αυτά, και λόγω του αυξημένου κόστους των αγαθών αυτών, η ομαλή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις φαντάζει άπιαστο όνειρο.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ., γνωρίζοντας το μέγεθος του προβλήματος, ζήτησε με την προαναφερθείσα επιστολή προς τον κ. Δούκα μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στα αναλώσιμα υλικά και τα τεχνικά βοηθήματα για τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις από 19% σε 9%, αφού είναι αδιανόητο σε αυτά τα είδη πρώτης ανάγκης να επιβάλλεται ο ίδιος φόρος με είδη πολυτελείας.

Εν συνεχεία της υποβολής του αιτήματος αυτού της Ε.Σ.Α.μεΑ. προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, το γραφείο του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Α. Μπέζα ζήτησε από τη Συνομο-

σπονδία μας τη συγκέντρωση όλων των τεχνικών βοηθημάτων και αναλώσιμων υλικών, τα οποία κρίνεται απαραίτητο να τύχουν μείωσης του Φ.Π.Α. από 19% σε 9%.

Η Συνομοσπονδία ζήτησε από όλους τους φορείς - μέλη της να αποστείλουν στα γραφεία της κατάλογο με τα αναλώσιμα υλικά και τα βοηθήματα που θεωρούν ότι πρέπει να υπαχθούν σε αυτήν την κατηγορία μειωμένου Φ.Π.Α.. Η διαδικασία κατάρτισης του καταλόγου έχει ξεκινήσει και η πλήρης λίστα θα αποσταλεί στο γραφείο του κ. Μπέζα.

Απαραίτητη η συμπερίληψη και άλλων κατηγοριών αναπηρίας (μη αναστρέψιμων) στην απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης για Υγειονομική κρίση επ' αόριστον

Μετά τη συνάντηση του Προεδρείου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Σάββα Τσιτουρίδη στις 17 Μαΐου 2006, όπου τέθηκε το ζήτημα της απίστευτης ταλαιπωρίας που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία με την επανεξέταση από τις Υγειονομικές Επιτροπές, ο κ. Τσιτουρίδης δεσμεύτηκε να προχωρήσει σε λήψη μέτρων για την επίλυση του θέματος αυτού.

Ο κ. Τσιτουρίδης, μετά από την ανακοίνωση Απόφασης του ΙΚΑ

περί "Υγειονομικής κρίσης επί αόριστον", προέβη σε δηλώσεις σχετικά με το θέμα.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, αναγνωρίζοντας τη σημασία της πρωτοβουλίας αυτής για τα άτομα με αναπηρία, διαπίστωσε και επεσήμανε με επιστολή της στον κ. Τσιτουριδη δύο σημεία, στα οποία υστερεί:

A) οι δηλώσεις του κ. Τσιτουριδη και η απόφαση του ΙΚΑ αφορούν ένα περιορισμένο αριθμό κατηγοριών αναπηρίας και αφήνουν έξω μια σειρά κατηγοριών αναπηρίας, οι οποίες είναι μη αναστρέψιμες όπως **παραπληγία - τετραπληγία, τυφλότητα, κώφωση, θαλασσαιμία, Σακχαρώδη Διαβήτη (Insουλινοεξαρτώμενα άτομα), αιμορροφιλία κ.λ.π.**

B) οι δηλώσεις του κ. Τσιτουριδη και η απόφαση του ΙΚΑ ισχύει για τα άτομα με αναπηρία (ορισμένων κατηγοριών) των οποίων το ποσοστό αναπηρίας είναι 80% και άνω. **Ουσιαστικά ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας σε 80% και άνω αποκλείει από την ισχύ του μέτρου το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων με αναπηρία όπως με Σύδρομο Down, αυτισμό, νοητική υστέρηση, δε-**

δομένου ότι σύμφωνα με τον ΚΕΒΑ το ποσοστό που παίρνουν αυτές οι αναπηρίες είναι 67% κι άνω.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. τόνισε στην επιστολή την ανάγκη συμπερίληψης των παραπάνω κατηγοριών αναπηρίας στην εν λόγω ρύθμιση, θεωρώντας παντελώς άδικο να μην μπορούν να κάνουν χρήση των πλεονεκτημάτων της άτομα με αναπηρία που έχουν αναπηρία ουσιαστικά εκ γενετής ή και ακόμη άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση των οποίων η αναπηρία είναι απολύτως μη αναστρέψιμη.

Οι θέσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. για τις δεσμεύσεις του Υπ. Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλου στη διημερίδα "Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ"

Στον απόηχο της επιτυχημένης και σημαντικής διεθνούς διημερίδας που διοργάνωσαν οι Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας - Ενημέρωσης στις 19-20 Ιουνίου 2006 με θέμα "Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ", η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία εξέφρασε την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία αυτή, αλλά και τις θέσεις τις για τις δεσμεύσεις του Υπουρ-

γού Επικρατείας κ. Ρουσόπουλου με επιστολή προς αυτόν στις 22 Ιουνίου 2006.

Η Συνομοσπονδία χαιρέτισε την πρωτοβουλία του κ. Ρουσόπουλου να αποδοθεί χαρακτήρας ετήσιου Διεθνούς Συνεδρίου στη διημερίδα, γεγονός που αν μη τι άλλο μπορεί να συνεισφέρει στην αλλαγή πλεύσης αναφορικά με τον τρόπο προβολής της αναπηρίας από τα ΜΜΕ.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ., δεδομένου του ότι η θεματική του Συνεδρίου άπτεται του έργου της, καθώς και του ότι είναι πάγια απόφασή της να στηρίζει όποια πρωτοβουλία προάγει τα θέματα της αναπηρίας, ζήτησε τη δεσμική συμμετοχή της στις Οργανωτικές Επιτροπές όλων των δράσεων που αποφασίστηκε να αναπτυχθούν κατά τη διημερίδα, ώστε να συμβάλλει στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Μοναδικό μελανό σημείο των δεσμεύσεων του κ. Ρουσόπουλου ήταν η έβδομη και τελευταία δέσμευσή του, που αφορά στη διεξαγωγή τηλεμαραθωνίου αφιερωμένου στα άτομα με αναπηρία σε συνεργασία με την ΕΡΤ, τα έσοδα του οποίου θα διατεθούν για την υλοποίηση των σκοπών του Συνεδρίου.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. εξέφρασε στην επιστολή την αντίθεσή της σε τέτοιου είδους πρακτι-

Παρεμβάσεις

κές, καθώς είναι κοινώς αποδεκτό ότι οι τηλεμαραθώνιοι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι στη συνείδηση της κοινής γνώμης με τη φιλανθρωπία, άσχετα με το σκοπό για τον οποίο γίνονται, γεγονός που αντιβαίνει στο πνεύμα της νέας προσέγγισης για την αναπηρία, που επί χρόνια το αναπηρικό κίνημα προσπαθεί να διαδόσει και να θεμελιώσει. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία, που όχι μόνο δεν βοηθά στην κατάρριψη των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων της κοινωνίας για τα άτομα με αναπηρία, αλλά αντίθετα συμβάλλει στην περαιτέρω διαιώνισή τους.

Η Συνομοσπονδία τόνισε ότι η χρηματοδότηση μέτρων και πολιτικών για την αναπηρία αποτελεί οικονομική ευθύνη της ίδιας της πολιτείας, μέσω του προϋπολογισμού όλων των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών κυβερνητικών οργάνων και δεν πρέπει να επαφίεται στην ευαισθησία του Έλληνα φορολογούμενου πολίτη.

Αντί αυτής της πρωτοβουλίας που έχει καθαρά οικονομική χροιά, η Ε.Σ.Α.μεΑ. πρότεινε τη διοργάνωση με τη συνεισφορά της δημόσιας τηλεόρασης ενός εθνικού τηλεμαραθωνίου ενημέρωσης, που θα συνέβαλε καθοριστικά στην προώθηση της εικόνας που ο ίδιος ο κ. Ρουσόπουλος παρουσίασε με τις υπόλοιπες δεσμεύσεις του μετά το πέρας της διημερίδας.

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013

Για πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το κριτήριο της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία μετατρέπεται σε απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη δημόσιας χρηματοδότησης των κρατών - μελών από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πολιτική συμφωνία που πρόκειται να αλλάξει τις ζωές εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία, πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαΐου 2006 σε επίπεδο Συμβουλίου από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο των νέτων Κανονισμών που συγκροτούν το νομοθετικό πακέτο της πολιτικής της συνοχής και αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο του συνολικού προϋπολογισμού της Ε.Ε., που αντιστοιχεί σε 336,1 δισεκατομμύρια ευρώ.

Συγκεκριμένα, το άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων της ΕΕ, περιλαμβάνει την πρώτη συγκεκριμένη αναφορά στην προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση των κρατών - μελών από τα Ταμεία.

Με φόντο την ιδιαίτερα σημαντική αυτή απόφαση, η Ε.Σ.Α.μεΑ. δίνει δυναμικό παρόν στη δημόσια διαβούλευση για την κατάρτιση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Δ' ΚΠΣ), μέσω της συμμετοχής εκπροσώπων της στα Αναπτυξιακά και Περιφερειακά Συνέδρια που διοργανώνονται.

Παράλληλα, έχει υποβάλλει τις προτάσεις της γραπτώς και προφορικώς, τόσο στο Υπουρ-

γείο Οικονομίας και Οικονομικών, που αποτελεί το αρμόδιο συντονιστικό όργανο για την κατάρτιση του μεγαλύτερου αναπτυξιακού προγράμματος της χώρας (ΕΣΠΑ, 2007-2013), όσο και στα Υπουργεία που είναι αρμόδια για το σχεδιασμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων για τη νέα προγραμματική περίοδο.

Οι προτάσεις της Συνομοσπονδίας συνοψίζονται στα εξής:

- A) Διάχυση της διάστασης της αναπηρίας στους στρατηγικούς στόχους - άξονες του ΕΣΠΑ
- B) Προώθηση της οριζόντιας ένταξης του κριτηρίου της "προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία" και της αρχής της "μη - διάκρισης", που αναφέρονται στο άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρ. 14), κριτήρια που οφείλουν να ενσωματώσουν στα αναπτυξιακά τους προγράμματα όλα τα κράτη - μέλη της Ε.Ε.

Σε πρόσφατη απαντητική επιστολή του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χ. Φώλια, εκφράστηκε με σαφήνεια η πρόθεση της οριζόντιας εφαρμογής των ανωτέρω κριτηρίων στο ΕΣΠΑ. Το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, η Ε.Σ.Α.μεΑ. θα βρίσκεται σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τη διασφάλιση της ορθής ενσωμάτωσης των αρχών αυτών στο ΕΣΠΑ και τα επιχειρησιακά του προγράμματα.

Ταξιδιώτες με αναπηρία και αεροπλάνα: Κανονισμός - σταθμός των Υπουργών Μεταφορών της Ε.Ε.

Τέλος στην καθημερινή ταλαιπωρία που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία που ταξιδεύουν με αεροπλάνα δίνει η υιοθέτηση ειδικού Κανονισμού - ορόσημο από τους Υπουργούς Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση που ελήφθη στις 9 Ιουνίου 2006 στις Βρυξέλλες.

Μέχρι σήμερα, δεν υπήρχε κανένας νόμος στην Ευρώπη για την προστασία των ατόμων με αναπηρία που ταξιδεύουν αεροπορικώς, με αποτέλεσμα αρκετές αεροπορικές εταιρίες να αρνούνται στα άτομα με αναπηρία την επιβίβαση ή τη βοήθεια, ενώ κάποιες άλλες ανέπτυξαν ένα σύστημα ποσόστωσης, βάσει του οποίου οριζόταν ένας μέγιστος αριθμός ατόμων με αναπηρία ανά πτήση, ανεξάρτητα από την κατηγορία της αναπηρίας.

Ο νέος Κανονισμός που υιοθετήθηκε από τους Υπουργούς Μεταφορών της Ε.Ε. θα απαγορεύει την άρνηση επιβίβασης ή της κράτησης θέσης σε πτήσεις λόγω αναπηρίας, ενώ οι επιβάτες με αναπηρία θα πρέπει να λαμβάνουν βοήθεια χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση, πράγμα που μέχρι τώρα βρισκόταν στη διακριτική ευχέρεια των υπευθύνων του αεροδρομίου. Σημαντικό μέτρο προς αυτή την κατεύθυνση είναι επίσης η κατάλληλη εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού εξυπηρέτησης των επιβατών.

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες άσκησης πίεσης από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, ο Κανονισμός αφήνει περιθώρια άρνησης της επιβίβασης στα άτομα με αναπηρία, επικαλούμενος "λόγους ασφαλείας", οι οποίοι παραμένουν αδιευκρίνιστοι. Σε περίπτωση που οι λόγοι αυτοί καθοριστούν σε επίπεδο κρατών - μελών, μπορούν να υψώσουν ισχυρά εμπόδια στη μετακίνηση των επιβατών με αναπηρία. Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Γ. Βαρδακαστάνης δήλωσε σχετικά πως τα κριτήρια ασφάλειας πρέπει να εναρμονίζονται διεθνώς ή σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε τα άτομα με αναπηρία να κατανοούν καλύτερα τα δικαιώματά τους και να υπάρχει περισσότερη διαφάνεια σε όλο το σύστημα.

Το δικαίωμα στη μη άρνηση επιβίβασης ή κράτησης θέσης θα είναι εφαρμόσιμο από το καλοκαίρι του 2007, ενώ το σύνολο του Κανονισμού θα τεθεί πλήρως σε εφαρμογή ένα χρόνο αργότερα και θα ισχύει για ευρωπαϊκά αεροδρόμια και αερογραμμές.

Εγκύκλιος για τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία κατά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος τον Οκτώβριο 2006

Την ανάγκη έκδοσης εγκυκλίου από το Υπουργείο Εσωτερικών με της συμπερίληψη διευκολύνσεων που θα διασφαλίσουν την αβίαστη και απρόσκοπτη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία εν όψει των Δημοτικών και Νομαρχιακών

εκλογών Οκτωβρίου 2006 επεσήμανε η Ε.Σ.Α.μεΑ. με επιστολή της προς τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Π. Παυλόπουλο στις 24 Μαΐου 2006.

Η τελική εγκύκλιος που εκδόθηκε στις 8 Ιουνίου 2006 συμπεριέλαβε αρκετά από τα αιτήματα της Συνομοσπονδίας και προβλέπει τα εξής:

- Α) Οι εκλογείς με αναπηρία ψηφίζουν πάντα με απόλυτη προτεραιότητα,
- Β) Σε περίπτωση εκλογέα με κινητικές αναπηρίες, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής υποχρεούται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διευκολύνει την προσέλευσή του στο εκλογικό τμήμα,
- Γ) Όταν το εκλογικό κέντρο δεν είναι πλήρως προσβάσιμο, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής καλείται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την απρόσκοπτη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος του εκλογέα με αναπηρία,
- Δ) Επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των δικαστικών αντιπροσώπων να βρουν και άλλες λύσεις, αρκεί να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία.

Η Συνομοσπονδία είχε διατυπώσει στην επιστολή και αίτημα έκδοσης Κανονισμού Προσβασιμότητας των εκλογικών τμημάτων από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τις αρμόδιες αρχές, δεδομένου ότι μια τέτοια μέριμνα θα διευκόλυne και άλλους εκλογείς με μειωμένη κινητικότητα, όπως οι γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης και οι ηλικιωμένοι. **Θ.Α. ■**

Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τυφλούς

του Δημητρίου Β. Λιοδάκη, Εκδόσεις Ατραπός

Μια από τις κατηγορίες των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι και αυτή των ατόμων με προβλήματα όρασης. Στα άτομα που λείπει η όραση, μερικά ή ολικά, δημιουργούνται από ελαφρά μέχρι πολύ σοβαρά προβλήματα σε γνωστικό, κινητικό και ψυχοκοινωνικό επίπεδο, ενώ για την αντιμετώπιση ή άμβλυνσή τους η όραση υποκαθίσταται από τις υπόλοιπες αισθήσεις, παρεμβαίνει η οφθαλμολογία, εφαρμόζονται ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, χρησιμοποιούνται ειδικές διδακτικές προσεγγίσεις, κατάλληλα διδακτικά - εποπτικά μέσα, όργανα, μηχανές κ.ο.κ.

Τα τελευταία χρόνια καταβάλλονται διεθνώς συστηματικές και πολύπλευρες προσπάθειες για μια ισότιμη, πλήρη και ολοκληρωμένη συμμετοχή των τυφλών και γενικότερα των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλες τις δραστηριότητες του γενικού σχολείου, μαζί με όλους τους άλλους μαθητές. Στα γενικά σχολεία, αν και επιτυγχάνεται συχνά μια λειτουργική ένταξη, τα τυφλά παιδιά παραμένουν τις περισσότερες φορές κοινωνικά απομονωμένα. Η συνεκπαίδευση στο χώρο του γενικού σχολείου δεν περιλαμβάνει μόνο συνύπαρξη ή απλώς συνδιδασκαλία, αλλά συμμετοχή σε κοινές δραστηριότητες, ανάπτυξη φιλίας, συνεργασίας και κοινωνικές συναναστροφές κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι μαθητές με ή χωρίς προβλήματα όρασης να αισθάνονται ότι συναποτελούν μέλη τόσο της σχολικής, όσο και της ευρύτερης κοινωνίας.

Το γενικό σχολείο, το οποίο αποτελεί τη ζύμη των κοινωνικών σχέσεων, πρέπει να διδάξει στους μαθητές ότι τα άτομα είναι διαφορετικά και ότι, όποια και αν είναι αυτή η διαφορά, μπορούν να συνυπάρξουν. Το γεγονός ότι φοιτούν στο ίδιο σχολείο είναι επωφελές για όλους. Η συνεκπαίδευση αφορά όλους τους μαθητές με ή χωρίς προβλήματα όρασης, ή και χωρίς ειδικές εκπαι-

δευτικές ανάγκες, οι οποίοι όταν συμβιώνουν και συνεκπαιδεύονται από μικρή ηλικία, είναι δύσκολο να αμφισβητήσουν αργότερα το γεγονός, ότι δηλαδή ανήκουν και στην ίδια κοινότητα.

Στο βιβλίο αυτό θα γνωρίσετε σε γενικές γραμμές τα άτομα με προβλήματα όρασης, καθώς και τα προγράμματα που εφαρμόζονται για την ειδική αγωγή και εκπαίδευσή τους, ώστε να αναπτυχθούν ολόπλευρα και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες και τις ικανότητες τους, να αποκτήσουν ένα επάγγελμα και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, να επιτύχουν την αλληλοαποδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο και γενικά να ζήσουν μια ζωή αυτόνομη και ανεξάρτητη. Ειδικότερα:

Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται διάφορες ταξινομήσεις και ορισμοί, μερικά από τα βασικά ανατομικά στοιχεία του οφθαλμού, οι κυριότερες από τις συνήθεις οφθαλμικές παθήσεις και οι αιτίες τους, τα κύρια σωματικά και ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά των ατόμων αυτών, οι σκοποί και οι βασικές οργανωτικές - λειτουργικές αρχές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, οι γενικές και κατά μάθημα διδακτικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, ο ειδικός εξοπλισμός, το υλικό και τεχνολογικά βοηθήματα, καθώς και η σημασία και οι τρόποι συνεργασίας σχολείου και οικογένειας.

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζετε το επίκαιρο θέμα: "Η συνεκπαίδευση τυφλών και βλεπόντων μαθητών στα κοινά Δημοτικά Σχολεία" που αποτελεί μέρος της μεταπτυχιακής ερευνητικής διπλωματικής εργασίας του συγγραφέα του βιβλίου, κ. Δ. Λιοδάκη στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τέλος, στο τρίτο μέρος παρατίθενται οι φορείς που ασχολούνται με τα θέματα των ατόμων που έχουν προβλήματα όρασης. **Θ.Α. ■**

Μαργαρίτα ΚΑΛΩΡΥΝΗ ΚΟΥΤΗ

* Στην Πράξη, όλοι μπορούμε να γίνουμε ιππότες

Με το πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης TIM «Στην Πράξη», όλοι γινάμαστε «ιππότες», σπριζόντας το έργο του Συνδέσμου Θεραπευτικής Ιππασίας Ελλάδας: έναν εξειδικευμένο φορέα που προσφέρει τη δυνατότητα σε άτομα με φυσική, νοητική ή συναισθηματική υστέρηση, να ενισχύσουν το ατομικό και κοινωνικό τους πνεύμα, και να βελτιώσουν τις σωματικές τους ικανότητες μέσω της ιππασίας. Γιατί στην Πράξη, κάθε πράξη μετράει.

Α.Α.Α.Α.

TIM is a Trademark and Name Licensed by TIM Italia S.p.A.

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ TIM

Συνεργασία Ε.Σ.Α.Ε.Α. - TelePassport

Η **επικοινωνία**
γίνεται καλύτερη!

tp

ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε συνεργασία με την εταιρία τηλεπικοινωνιών TelePassport, σας προσφέρει το πρωτοποριακό πρόγραμμα «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**». Τώρα, η **επικοινωνία** γίνεται καλύτερη. Γιατί με το «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**» όλοι εσείς, τα μέλη, οι φίλοι αθλά και οι υποστηρικτές της Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχετε τη δυνατότητα να απολαμβάνετε ποιοτικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες από την TelePassport με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς. Παράλληλα συνιστάμε και στηρίζετε καθημερινά τη συνομοσπονδία μας, **αφού μέρος των εσόδων από τις κλήσεις σας προσφέρεται από την TelePassport στην Ε.Σ.Α.Ε.Α. και στους φορείς - μέλη της.**

Γιατί να εγγραφείτε τώρα στο πρόγραμμα

Ε.Σ.Α.Ε.Α. - TelePassport "ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ";

- Τηλεφωνείτε με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς μειώνοντας τον τηλεφωνικό σας λογαριασμό, έως και **40%**!
- Αποκλειστικά και μόνο τα μέλη της Ε.Σ.Α.Ε.Α. κερδίζουν **ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ**, στις ήδη χαμηλές χρεώσεις του τιμοκαταλόγου της TelePassport: **2%** στις αστικές κλήσεις και **6%** στις υπεραστικές, διεθνείς και κλήσεις προς κινητά!
- Ενισχύετε, βοηθάτε και στηρίζετε την Ε.Σ.Α.Ε.Α. αφού μέρος των εσόδων από τις τηλεφωνικές σας κλήσεις, προσφέρεται από την TelePassport στη συνομοσπονδία και στους φορείς - μέλη της.

Ενημερωθείτε για το πρόγραμμα
"ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ"
καλώντας στο 210 5238961

Για τις υπηρεσίες της TelePassport
καλέστε στο 13899 χωρίς χρέωση
www.telepassport.gr

TelePassport®

TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν πορθιά